

ELS CRIMINALS

de Ferdinand Bruckner

versió lliure de Jordi Prat i Coll
a partir d'una traducció de Kàtia Pago

TEATRE NACIONAL
DE CATALUNYA

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

A partir de *Els Criminals* de Ferdinand Bruckner

© de l'obra original: Ferdinand Bruckner

© de la traducció: Kàtia Pago

© de la dramatúrgia: Jordi Prat i Coll

La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment resta rigorosament prohibida sense l'autorització expressa del Teatre Nacional de Catalunya i estarà sotmesa a les sancions establertes per la llei.

Els criminals es va estrenar el 18 d'abril de 2024 a la Sala Gran del Teatre Nacional de Catalunya amb la fitxa artística següent:

Eric Balbàs	JOSEF / OFICIAL DE JUSTÍCIA
Joan Carreras	GUSTAV TUNICHTGUT
Jan D. Casablanca	FRANK
Carme Milán	MIMÍ ZERL / CARLA KOCH
Neus Pàmies Juárez	KARLA KUDELKA / FISCAL / SENYORETA
Cristina Plazas	FRAU BERLESSEN / ADVOCADA DEFENSORA
Maria Rodríguez Soto	ERNESTINA PUSCHEK
Carles Roig	KUMMERER / TRANSVESTIT
Kathy Sey	OLGA NAGERLE / SENYORETA
Lluís Soler	DIETRICH VON WIEG / PRESIDENT-JUTGE
Maria Santallusia	FRAU VON WIEG / VICEPRESIDENT / DONA
Marc Tarrida Aribau	OTTFRIED / LISELOTTE
Guillem Valverde	ALFRED FISCHAU / JOVE
Jordi Cornudella	Piano
Jordi Santanach	Clarinet / saxòfon
Dick Them	Contra baix

Direcció i dramatúrgia	Jordi Prat i Coll
Escenografia	Laura Clos (Closca)
Vestuari	Albert Pascual
Il·luminació	Ganecha Gil
Música original	
i direcció musical	Dani Espasa
So	Damien Bazin
Coreografia	Montse Colomé
Ajudanta de direcció	Ester Villamor
Ajudanta d'escenografia	Mariona Ubia
Ajudanta de vestuari	Carlota Ricart

Producció

Teatre Nacional de Catalunya

Teatre Nacional de Catalunya Temporada 2023-2024
Direcció artística de Carme Portaceli
Amb el patrocini de Damm Fundació

Avís de mòbils.

Tots els intèrprets, mig agrupats, mig vestits, davant del teló abaixat. S'ha sentit com una remor rere el teló. Després d'una petita discussió interna.

Actor que fa de KUMMERER: Jo només us diré que les aparences enganyen. I que això pot acabar sent molt però que molt surrealista. Avisats esteu. Ja ho he dit.

Actriu que fa de KUDELKA: No els espantis tu ara. Bona tarda. Merci per venir. Avui aquí es produirà un assassinat. Algú de nosaltres morirà.

Actriu que fa d'ERNESTINA: No els espantis tu ara. No un assassinat de debò. Això que esteu a punt de presenciar és teatre. Aquí fem veure les coses. Les coses de debò, malauradament passen fora. Perquè si jo us expliqués...

Actriu que fa d'OLGA: Sí, i en passaran moltes, de coses. Moltes. Molts actes criminals, fruit de la impotència, el desig, la gelosia, la mala fe... "pura objectivitat", l'autor vol mostrar un món de penúries on es veuen abocats tota una sèrie de personatges mentre un estat/ i un món en decadència- Què?

Actor que fa de JOSEF: /Ja hi som! No els hi fotis la tabarra. No els adoctrinis. Nosaltres no fem Brecht.

Actriu que fa de KARLA: De fet, Bruchner no el podia ni suportar, oi?

Per la banda oposada surt l'actriu que fa d'ADVOCADA DEFENSORA vestida de la Comptessa de *Els gegants de la muntanya* de Pirandello.

Actor que fa de JOSEF: Què fas vestida així?

Actriu que fa d'ADVODADA DEFENSORA: Però que no fem *Els gegants de la muntanya*, avui?

Actor que fa de JOSEF: No. Avui fem *Els criminals*.

Actriu que fa d'ADVODADA DEFENSORA: Ah! Sempre m'equivoco. Segur que no em toca fer la comtessa Ilse de Pirandello?

UNS QUANTS: Noooo!

Actriu que fa d'ADVODADA DEFENSORA: Sempre m'equivoco. Quina llàstima, el cos, vaja, la meva cuina interna em demanava Pirandello avui- (torna a entrar entre cametes mentre diu: *Senyor, em sembla gairebé un somni, o una altra vida després de la mort... Questo mare che abbiamo traverso insieme...*)

Actor que fa de JOSEF: Doncs farem Ferdinand Bruckner. Un dels grans per redescobrir.

Actriu que fa d'OLGA: En plena República de Weimar, el retrat que s'atreveix a fer de la justícia, o de la injustícia i de la felicitat al mateix temps, i de la corrupció, /la descomposició d'un sistema podrit de la primera guerra mundial, i la complicitat... sent ell mateix jueu en un context...

Actor que fa de JOSEF: Ja hi tornem? Proooooou. Que ja ho veuran. No cal que els hi expliquis què han de pensar. No fem Brecht!

Actriu que fa de KARLA: Que no ho has sentit?

Actor que fa de KUMMERER: El final potser sí que s'ha d'explicar una mica perquè és un final que a veure,...òstia... avisats esteu!

Actor que fa de PRESIDENT: Prou, discussions, a callar tothom. Companyia cap a dins, va, que aquesta gent deu voler que comencem, no pas que els hi expliquem les nostres misèries. Cap dins. (*Els intèrprets abandonen la boca de l'escenari. Un músic acompanyarà al PRESIDENT.*) Jo soc jutge. Bé, jo no soc jutge, jo soc actor. Un actor que fa de jutge. Quines coses té aquesta professió. Si hi ha algun jutge a la sala no us ho prengueu personalment... nosaltres no pretenem... tot és ficció. Aquí fem ficció, ja us ho hem dit. Però per veure'm de jutge abans us haureu d'esperar una mica, més endavant, perquè primer em veureu fent un petit paperet. En teatre no hi ha papers petits, hi ha... ja ho entendreu. Alguns de nosaltres fem diferents papers al llarg de l'obra però tot s'entén, per això ens hem presentat ara tota la companyia, perquè ens tingueu ubicats. És teatre això. Convenció. Per què fem teatre sinó? Per jugar. Per què agafem clàssics sinó? Perquè alguna cosa d'aquell temps sembla que ressona en el nostre. Per què redescobrim i remenem textos de fa cent anys? Potser perquè com cantava l'enyorat Ovidi Montllor: "El temps no avança, gira!" Endavant doncs amb la nostra versió lliure de Els criminals de Ferdinand Bruckner, de 1928. Merci, i que s'alci el teló.

Surt.

Amb aquestes darreres paraules s'alça el teló.

ACTE I

Veiem un edifici de vivendes, una secció transversal de dos pisos.

1a planta:

Habitació d'Alfred (H1)

Sala d'estar dels Berlessen (H2)

Cuina (H3)

Bany (H4)

Planta baixa:

Rebotiga/habitació Kudelka (H5)

Bar Kudelka/espai assaig músics (H6)

Habitació d'Olga Nagerle (H7)

Habitació de Frau von Wieg (H8)

Sentim música de Jazz. L'estança il·luminada ha sigut l'H6. El músic que abans tocava s'incorpora amb els seus companys. S'il·lumina H4 TUNICHTGUT davant d'un mirall i una pica traient-se pèls del nas i de les celles? Pentinant-se. Arreglant-se.

Al cap de no res s'il·lumina l'H8 i veiem a FRAU VON WIEG com treu amb molt de compte un petit cofre d'un calaix, tancat en clau, i l'obre.

Al cap de no res veiem a l'H7 a L'OLGA NAGERLE. Escriu a màquina. S'atura de tant en tant, i segueix escrivint. Li costa respirar. (Es pot jugar amb el so de la màquina d'escriure?)

La música ha derivat en un fox. Ara veiem a l'H5 com KUDELKA balla sola, feliç. També s'està arreglant, escollint un vestit en roba interior?

S'il·lumina l'H3. ERNESTINA cuinant.

S'il·lumina l'H1. ALFRED i la senyora BERLESSEN fent-se petons adolescentívols. O alguna cosa més forta.

A l'H3 entra MIMÍ. Canta el fox. OLGA, KUDELKA i FRAU VON WIEG també la canten. Just quan la peça està a punt d'acabar i encarar el "finale" sentim a TUNICHTGUT cridant:

Ernestina! Ernestina!

Ernestina fa que MIMÍ vigili el foc.

ERNESTINA:

Vinc!

ERNESTINA entra al bany H4. I tot s'enfosqueix menys:

H8, *l'habitació de FRAU VON WIEG.*

FRAU VON WIEG (*mirant el cofre.*)

Cada cop en queden menys.

(*Truquen a la porta.*)

FRAU VON WIEG (*amaga el cofre, espantada.*)

(*Entra el seu fill, OTTFRIED.*)

FRAU VON WIEG

M'has espantat.

OTTFRIED

Per què?

FRAU VON WIEG

No em fas un petó?

OTTFRIED

Què amagues?

FRAU VON WIEG

Què dius?

OTTFRIED

Va, mare, ensenya-m'ho.

FRAU VON WIEG

Vols parar?

OTTFRIED

Així que m'amagues secrets?

FRAU VON WIEG

Ja m'agradaria poder amagar alguna cosa.

OTTFRIED

Liselotte també ho diu.

FRAU VON WIEG

Aquesta filla disbauxada. Vens de classe?

OTTFRIED

Creu que amagues un tresor.

FRAU VON WIEG

Sempre ha sigut una romàntica la teva germana.

OTTFRIED

En això t'equivoques.

FRAU VON WIEG

Quan encara teníem la finca, la teva germana somniava que el xofer tingués un accident només per tenir-ne cura.

OTTFRIED

D'això en dius ser romàntic? Aquí l'única romàntica ets tu.

FRAU VON WIEG

Si sabessis.

OTTFRIED

Què?

FRAU VON WIEG

Si n'arriba a fer de coses la vostra mare, per vosaltres!

OTTFRIED

Parla clar.

FRAU VON WIEG

No t'he de donar cap explicació.

OTTFRIED

Com vulguis, però d'on treus els diners? Això volem saber.

FRAU VON WIEG

Cuideu-vos d'estudiar, vosaltres dos. Quan la teva germana tingui el títol de piano podrà ensenyar i tu...

OTTFRIED

Em pots donar cent marcs?

FRAU VON WIEG

Per a fer què?

OTTFRIED

Encara no he pagat el professor Hahn.

FRAU VON WIEG

Que un jove intel·ligent com tu hagi de necessitar classes particulars de reforç!

OTTFRIED

Això és perquè tu i el...

FRAU VON WIEG

Sí, ara serà culpa meva.

OTTFRIED

Fins que el pare va morir, sempre ens dèieu que els diners no tenien importància.

FRAU VON WIEG

Perquè el teu pare era membre del senat.

OTTFRIED

I ara hem de mendicar.

FRAU VON WIEG

Qui mendica aquí?

OTTFRIED

Tu.

FRAU VON WIEG

Maleducat!

OTTFRIED

Sinó, com aconsegueixes els diners?

FRAU VON WIEG

Tenim la nostra pensió.

(OTTFRIED *riu.*)

FRAU VON WIEG

Conservem encara objectes de valor, els vaig venent perquè acabeu els estudis.

OTTFRIED

No t'hi esforcis, mare. Si vam venir a viure en aquest cau perquè ja no ens quedava res per vendre.

FRAU VON WIEG

Quant dius que necessites?

OTTFRIED

Cent marcs.

FRAU VON WIEG

Per al doctor Hahn?

OTTFRIED

Per a qui, sinó?

FRAU VON WIEG

D'acord, però els tindràs demà.

OTTFRIED

D'on els treus?

FRAU VON WIEG

Ocupa't de les teves coses. I ara on vas?

OTTFRIED

A repassar.

FRAU VON WIEG

Va, vine i fes-me un petó.

OTTFRIED

Per què?

FRAU VON WIEG

Pocavergonya. Per què? Perquè soc la teva mare.

OTTFRIED *(riu.)*

Com vulguis. *(Li fa)* Però no oblidis els cent marcs. *(Se'n va.)*

FRAU VON WIEG *tanca la porta en sortir Ottfried i torna a treure el cofre.*

H1. *L'habitació d'Alfred. FRAU BERLESSEN i ALFRED FISCHAU.*

ALFRED

Te'n fots de mi.

FRAU BERLESSEN

Tinc dos fills grans. Si en Josef ho sap...

ALFRED

La meva desgràcia és no tenir diners.

FRAU BERLESSEN

Però si encara ets un nen. *(Li acaricia la mà.)*

ALFRED *(li agafa la mà.)*

Un nen? *(La besa apassionadament. Les mans van a buscar racons sota les faldilles.*

Ella l'atura.)

ALFRED

Estàs enfadada amb mi?

FRAU BERLESSEN

Aniràs a l'òpera avui?

ALFRED

Creus que soc un ximple?

FRAU BERLESSEN

Potser.

ALFRED

Perquè t'estimo, perquè soc jove i perquè no tinc diners.

FRAU BERLESSEN

Deixa de parlar de diners.

ALFRED

La meva mare en prou feines em pot mantenir i amb les pràctiques guanyo tan poc. Però m'obriré camí. Nosaltres dos estem fets l'un per l'altre.

FRAU BERLESSEN

Si que n'estàs segur.

ALFRED

Només cal veure com n'ets d'infeliç al costat del teu home. Les parets són de paper. I com et crida...

FRAU BERLESSEN

Que pares l'orella?

ALFRED

Si ho sent tothom. Fugim. Els teus fills ja són grans, tu ho has dit.

FRAU BERLESSEN

En Frank encara viu aquí.

ALFRED

Soc el seu millor amic. Però no l'entenc, en Frank.

FRAU BERLESSEN

Jo tampoc.

ALFRED

Has de pensar en tu.

FRAU BERLESSEN

Tampoc el veus gaire, oi?

ALFRED

Has d'aprofitar la vida... te'n penediràs si...

FRAU BERLESSEN

Et vaig llogar l'habitació per ell. Perquè éreu amics de petits. I ara, nosaltres dos...

ALFRED

A les novel·les, les històries en què la dona és uns mesos més gran que ell sempre acaben malament però a la vida real...

FRAU BERLESSEN *(riu.)*

Uns mesos dius? *(El besa.)* Dona'm la mà.

ALFRED

Estic disposat a tot.

FRAU BERLESSEN *(riu.)*

Mira'm als ulls.

ALFRED

A tot.

(Entra JOSEF.)

JOSEF

Ah, aquí és on t'amagues?

(FRAU BERLESSEN amb vergonya.)

Finalment et dignes a venir, a passar per casa.

ALFRED

Bon dia, Josef.

JOSEF

Alfred.

FRAU BERLESSEN

L'Alfred volia deixar-me un llibre. On has dit que el tenies? *(Agafant-ne un aleatòriament.)* Aquest? *(A Josef.)* Almenys prendràs un te. I no se'n parli més. *(Li fa un petó al seu fill i surt de pressa.)*

ALFRED

Vols seure?

JOSEF

El que vull és donar-te un consell: deixa la meva mare en pau.

ALFRED

Com?

JOSEF

Creus que no tinc ulls? I això que només vinc de tant en tant!

ALFRED

Com t'atreveixes a insinuar...

JOSEF

Ho trobo patètic i poc estètic. Amb una dona de més de...

ALFRED

Si em permets, vaig passant.

JOSEF

I tant, ets a casa teva. Però aprofitaré l'ocasió per dir-te que ja te'n pots anar buscant una altra, de casa i ben de pressa.

ALFRED

Tu aquí no ets...

JOSEF

Sí, aquí no mano jo. N'informem al meu pare, doncs?

ALFRED

Fes el que creguis que has de fer. *(Fa l'acció de marxar.)*

JOSEF

Quiet on ets!

ALFRED

No estic acostumat a...

JOSEF

He dit quiet!

ALFRED

A mi ningú no em dona ordres.

JOSEF

Calla! Porc fastigós.

ALFRED

Si l'Alma no fos a l'habitació del costat...

JOSEF

...m'abatrics?

ALFRED

... com un gos. Fora de la meva habitació.

(JOSEF ha agafat una llibreta de damunt la taula. Llegeix:)

«Com si l'anhel de la teva ànima hagués envaït els meus membres, així és com s'enfilen al voltant del meu cor...».

ALFRED (*fora de si. Li pren la llibreta.*)

Dona'm això.

JOSEF

Versos per a la meva mare?

ALFRED (*prement els punys.*)

Sé que et gastes els diners en putes. Mentre aquí, la teva família...

JOSEF

... ha de llogar habitacions? D'alguna manera s'han de guanyar, els diners.

ALFRED

Tens les mans brutes de moltes martingales. N'informem al teu pare?

JOSEF

Ves-te buscant una altra dona, cor trasbalsat. Si et piquen els baixos, el bar de baix n'és ple. I a només deu marcs. Te'ls deixo aquí. (*Llença un bitllet a terra.*) Un regalet de comiat.

(*ALFRED es llença sobre ell per pegar-lo.*)

JOSEF (*l'aparta.*)

Idiota.

(*Surt JOSEF.*)

H7. *L'habitació d'OLGA. OLGA escriu a màquina.*

ERNESTINA *(entra.)*

Com van els pulmons?

OLGA *(somriu.)*

No pateixis.

ERNESTINA

Et porto un litre de llet.

OLGA

Si no estigués tan cansada.

ERNESTINA

A veure si al final encara sortirà esguerrat, aquest nen.

OLGA

Vols que ens morim de gana?

ERNESTINA

T'havies d'enamorar d'un filòsof que no té ni un cèntim.

OLGA *(Segueix picant.)*

He de treballar.

ERNESTINA

Jo us alimentaré fins que neixi.

OLGA

I el lloguer? I tot el demás? S'han de pagar tantes coses.

ERNESTINA

Avui per sopar hi ha menuts de llebre. Us en pujaré.

OLGA

No podem viure de caritat contínuament. He de treballar. *(Segueix escrivint.)*

ERNESTINA *(li aparta les mans de la màquina d'escriure.)*

No vull un nen esgarrat.

OLGA

Doncs, ja me'l quedaré jo.

ERNESTINA

Ets ben boja. (*L'abraça fort.*)

OLGA

Em fas mal, Ernestina.

ERNESTINA

Deixa de picar.

OLGA

Encara he d'escriure dotze pàgines avui.

ERNESTINA

D'aquí un mes vindrà al món. Llavors ja escriuràs tant com vulguis. Però jo el vull ben sa. I ningú no ho ha de saber. Deixa'm sentir-li el cor. (*Acosta l'orella a la panxa de la NAGERLE.*) El sento, el sento. El meu petitó.

OLGA

Per què el vols tant aquest nen?

ERNESTINA

Crec que no puc tenir fills. I quan vaig saber que volíeu avortar...

OLGA

Quan no es té res per menjar.

ERNESTINA

Gràcies a Déu vaig arribar a temps.

OLGA

No puc estimar-lo perquè no el puc tenir. Però, l'estimo.

ERNESTINA

Tenim un tracte i ningú no n'ha de saber res.

OLGA

Voldria tirar-me al riu.

ERNESTINA

Ni parlar-ne! Primer el nen. (*Surt.*)

(OLGA segueix escrivint.)

H4. *Bany de TUNICHTGUT. TUNICHTGUT ja ha acabat d'arreglar-se i es desplaça a l'H3. Cuina on hi haurà arribat L'ERNESTINA que aparta a MIMÍ del foc. MIMÍ marxa mirant TUNICHTGUT de reüll.*

TUNICHTGUT

La meva princesa vol asseure's i deixar de treballar tant?

ERNESTINA

Que n'ets, d'afalagador.

TUNICHTGUT

Ho dic per la descendència que ha de venir.

ERNESTINA

No cal que pateixis. *(Va cap a ell.)*

TUNICHTGUT

Notar, no se't nota gens.

ERNESTINA *(tendra.)*

Què has de veure, tu, amb aquests ulls de peix bullit?

TUNICHTGUT

Tothom es queda parat quan els hi dic, que serem pares.

ERNESTINA

Deixa'ls estar!

TUNICHTGUT

Deixa'm veure. *(Aprofita que la té agafada per arrambar-s'hi fort i anar a més.)*

ERNESTINA *(se'n desfà.)*

Fins que el nen no neixi, res de res.

TUNICHTGUT

M'he d'esperar un mes més encara?

ERNESTINA

És el mínim que un pare pot fer pel seu fill.

TUNICHTGUT

Però si no li passarà res, tonteta.

ERNESTINA

I tu com ho saps? A més, és una porcada, Gustav.

TUNICHTGUT

Bajanades. (*La besa.*)

ERNESTINA

Prou.

TUNICHTGUT (*mig rient.*)

Tineta. Princesa meva.

ERNESTINA

T'aguantes.

TUNICHTGUT

A mi ningú em posa a dieta.

ERNESTINA

A dieta? Menuts de llebre, tenim avui.

TUNICHTGUT

Llavors no t'estranyis si...

ERNESTINA

Per això et repentines tant? A mi no m'enganyes.

TUNICHTGUT

No t'esveris.

ERNESTINA

Tant se me'n fot que ens casem. Mantenir-me, ho puc fer jo mateixa. Però tenir-ne una altra, això sí que no. Jo soc la legítima.

TUNICHTGUT

Feia broma.

ERNESTINA

Les teves bromes es veuen d'una hora lluny.

TUNICHTGUT

Deixem-ho estar.

ERNESTINA

No tens cap respecte al fet de ser pare?

TUNICHTGUT

No exageris.

ERNESTINA

No et sembla un regal sagrat aquest nen? Tindrem un fill.

TUNICHTGUT

Si no he dit res.

ERNESTINA

... que gràcies a ell i a Déu estarem units tota la vida? Jura'm que no m'has enganyat mai. Jura-ho, Gustav, sinó, no sé què faré amb el nen.

TUNICHTGUT

Ja callo.

ERNESTINA

No ho jures.

TUNICHTGUT

Si tant ho vols.

ERNESTINA

Pel nostre nen.

TUNICHTGUT

Pararàs d'una vegada?

ERNESTINA

Jura-ho.

TUNICHTGUT *(riu.)*

Ho juro. *(La besa i vol anar més enllà. Quan sembla que aquest cop hi haurà premi.)*

ERNESTINA

Per què et vas treure el barret davant la Kudelka?

TUNICHTGUT (*fa cara de sorprès.*)

Davant la Kudelka?

ERNESTINA

Ahir a l'escala. Ho vaig veure.

TUNICHTGUT

Vas espiant, tu?

ERNESTINA

Des de quan us coneixeu?

TUNICHTGUT

Vaig anar un dia a buscar-li una ampolla de cervesa.

ERNESTINA

I d'això ja la saludes a la Kudelka?

TUNICHTGUT

Bé, sí. Me la va servir. (*Riu.*)

ERNESTINA

Et serveix a la barra... i també al llit?

TUNICHTGUT (*riu.*)

Què m'importa a mi, aquesta? Què dius?

ERNESTINA

T'arregles per ella?

TUNICHTGUT

Quin disbarat.

ERNESTINA

Jura-ho.

TUNICHTGUT

Ja hi tornem a ser.

ERNESTINA

És perquè té diners?

TUNICHTGUT

Què m'importen a mi els seus diners?

ERNESTINA

Els ha guanyat en pecat, ho saps.

TUNICHTGUT

Però si només tinc ulls per a tu, princesa meva.

ERNESTINA

Torna-ho a dir.

TUNICHTGUT (*la besa.*)

Princesa. Princesa. Princesa.

ERNESTINA (*tendra.*)

Va, prou. Prou. Soc tan feliç, Gustav.

(Es desfan. Ella torna als fogons. Els dos poden compartir un tros de cançó alegre. I un petit ball?)

TUNICHTGUT

S'han acabat les cerveses. En compraràs?

(Surt.)

H8. *L'habitació de FRAU VON WIEG. FRAU VON WIEG i LISELOTTE.*

FRAU VON WIEG

No t'hauries de pintar tant els llavis, filla.

LISELOTTE

Però si totes les noies ho fan ara.

FRAU VON WIEG

Doncs queda horrorós. Així no se't pot fer ni un petó.

LISELOTTE

Avui dia, els homes no donen importància als petons.

FRAU VON WIEG (*riu.*)

Però la teva mare sí. Ser bonica no depèn dels colors, sinó del fons.

LISELOTTE

De què?

FRAU VON WIEG

Del fons. El demés, ve sol.

LISELOTTE

Parlant de fons, d'on treus els diners?

FRAU VON WIEG

Quins diners?

LISELOTTE

Els que ens dones. Fa tres anys que nedem en l'abundància.

FRAU VON WIEG

Sí, mira al teu voltant.

LISELOTTE

Tu, no, però nosaltres, els teus fills. Ho has d'admetre.

FRAU VON WIEG (*cofoia.*)

És tot el que vull.

LISELOTTE

L'oncle Dietrich ha tornat.

FRAU VON WIEG (*pàl·lida.*)

L'oncle Dietrich?

LISELOTTE

Ahir al vespre. Va passar davant meu. (*Riu.*) Dec haver canviat molt.

FRAU VON WIEG

Per què deus haver canviat molt?

LISELOTTE

Perquè no em va reconèixer. Va passar just davant meu i fins i tot em va mirar. Em sembla que li vaig agradar. Què et passa?

FRAU VON WIEG

Res. Què toqueu avui?

LISELOTTE

El quintet per a piano de Brahms. A casa l'Hermínia.

FRAU VON WIEG

Doncs no t'entretinguis. I ves passant. (*De sobte.*) Per què no li vas dir res a l'oncle Dietrich?

LISELOTTE

No estava sola.

FRAU VON WIEG

No estaves sola?

LISELOTTE

No. Estava amb una amiga, una que estudia violoncel, no la coneixes.

FRAU VON WIEG

Li hauries d'haver dit alguna cosa.

LISELOTTE

Segur que ens visita aviat.

FRAU VON WIEG

Sí, és clar.

LISELOTTE

És deu haver fet molt ric, allà a Amèrica. És un bon partit.

FRAU VON WIEG

Ocupa't de les teves coses.

LISELOTTE

D'acord.

FRAU VON WIEG

Què fas remenant el cul?

LISELOTTE

Com que remeno el cul?

FRAU VON WIEG

Desvergonyida.

(LISELOTTE riu.)

H3. *La cuina. ERNESTINA i MIMÍ.*

MIMÍ (*incrèdula.*)

Però abans de tenir un nen es té panxa, no?

ERNESTINA

Doncs jo no en tinc de panxa.

(MIMÍ riu.)

ERNESTINA

No riguis.

(MIMÍ riu més fort.)

ERNESTINA

Si tornes a riure. Et juro per Déu...

MIMÍ

Tu no portes cap nen.

ERNESTINA

De vuit mesos, estic.

MIMÍ

Doncs aquí no hi és.

ERNESTINA

És petitet.

MIMÍ

De vuit mesos?

ERNESTINA

Aquí tens el certificat del metge que diu que estic embarassada. (*Treu un paper de la cartera.*)

MIMÍ

I per què necessites un paperot?

ERNESTINA

Perquè callis. (*Torna a guardar el paper.*)

MIMÍ

I com li posareu?

ERNESTINA

A tu t'ho diré.

MIMÍ *riu*

Tant de bo s'assembli a ell.

ERNESTINA

Què vols dir amb això? Que potser t'agrada?

MIMÍ

En Gustav? Si jo volgués...

ERNESTINA

Mira-la ella, quins fums!

MIMÍ (*rient.*)

Crec que hi puc competir.

ERNESTINA (*rient.*)

Llepa'm el cul, cabra boja!

(*Sona el timbre, MIMÍ surt.*)

H2. *La sala d'estar. JOSEF i MIMÍ.*

MIMÍ (*somriu.*)

El senyor ha trucat?

JOSEF

Trobo que aquí fa olor de resclosit.

MIMÍ

Per això ens visita tan poc?

JOSEF (*riu.*)

Si tu no hi fossis, ni això. (*Vol agafar-la.*)

MIMÍ (*xiscla.*)

Pessigolles no, que soc molt sensible.

JOSEF (*riu.*)

Què hi tenim per aquí sota?

MIMÍ

Si ens enxampen.

JOSEF

Ja me n'he ocupat de l'Alfred.

MIMÍ

Vol fugir amb la senyora. Dues vegades li he sentit dir.

JOSEF

Imbècil. Què més saps?

MIMÍ

Que no té prou diners.

JOSEF

Avui tens lliure, no?

MIMÍ

A les nou. La cuinera espera un nen.

JOSEF

De qui?

MIMÍ

Del cambrer Tunichtgut. Això diu, però jo crec que...

JOSEF

A les nou.

MIMÍ

Tot val diners en aquest món. Tinc altres pretendents. I si vull marxar d'aquí...

JOSEF

Et pagaré.

(La besa i vol anar a més quan entra FRANK. S'aclareix la veu.)

JOSEF

Ah, ets tu. *(MIMÍ surt.)* Ja li pots dir al teu amic que vagi fent les maletes. I li dius a la mare que no tinc temps per prendre el te, jo.

(FRANK va a l'habitació d'ALFRED.)

FRAU BERLESSEN *(veu com JOSEF Surt. I com FRANK entra a l'habitació d'ALFRED.)*

Fill, el te!

(Prendrà el te sola, afectada, i retornarà a la seva cambra.)

H1. *L'habitació D'ALFRED. ALFRED immòbil a la cadira.*

FRANK *(s'asseu amb ell.)*

Saps si ha vingut l'Ottfried?

ALFRED

No. *(Pausa.)*

FRANK

Què medites?

ALFRED *(el mira.)*

Ens amaguem moltes coses, tu i jo.

FRANK

Si tu ho dius.

ALFRED

Per a tu no soc ningú.

FRANK

Això sí que no, Alfred.

ALFRED

Què t'ha passat?

FRANK

Què t'ha passat a tu?

ALFRED

Bé, val més que no en parlem.

FRANK

Com vulguis.

ALFRED (*el mira.*)

Cadascú pel seu costat. (*Pausa*) Jo t'escoltaria.

(*FRANK riu maliciosament.*)

ALFRED

Has canviat molt. Si em tragués la vida, ni t'afectaria.

FRANK

Vols treure't la vida?

ALFRED

Et seria igual.

FRANK

Per què te la vols treure? No et pots treure del cap la meva mare, oi?

ALFRED

Tu ho has dit.

FRANK

Però això és normal.

ALFRED

Què és normal?

FRANK

Ha sigut la primera dona bonica que se t'ha posat al davant.

ALFRED

Calla.

FRANK

Està bé, no passa res. Ella tampoc no hi ha posat massa de la seva banda.

ALFRED

Té raó, l'Alma, quan diu que l'odies.

FRANK (*riu.*)

No l'odio.

ALFRED

No és normal.

FRANK

Segons el que entenguis per normal. Els únics que no sospiten res són el meu millor amic i la meva mare.

ALFRED

Sospitar?

FRANK

Esteu tan enfeïnats amb això vostre.

ALFRED

No et posis així.

FRANK

Que et bombin. Tu no et mataràs. Abans ho faré jo.

ALFRED

Tu, per què?

FRANK (*sarcàstic.*)

Endevina-ho.

ALFRED

També estàs enamorat?

FRANK

Enamorat.

ALFRED

Enamorat? De qui?

FRANK

Endevina-ho.

ALFRED

Tu coneixes el meu secret. Si no m'ho vols dir.

FRANK

No servirà de res. No ho endevines?

ALFRED

Què és el que he d'endevinar? Parla clar.

FRANK

Deixa-ho estar.

ALFRED (*més càlid.*)

Va, què tens?

FRANK

Deixa-ho estar. Quan érem nens, jugàvem sovint a metges. Te'n recordes?

ALFRED

A metges?

FRANK

Tu feies de pacient i jo de metge.

ALFRED

I?

FRANK

Res, que jugàvem.

ALFRED

Jo recordo que jugàvem a la guerra.

FRANK

Sí, també. Tu feies de militar francès ferit i jo t'havia d'embenar. I acabàvem jugant a metges. Ho has oblidat. És normal.

ALFRED

Que jugàvem a metges?

FRANK

Sí.

ALFRED

M'estàs prenent el pèl?

FRANK

Que et semblaria trobar junts la mort?

ALFRED

Cada vegada t'entenc menys.

FRANK

Alfred, hem crescut junts. Hem sigut nens junts. Morim junts.

ALFRED

M'estàs començant a fer por.

FRANK

T'ho suplico. No puc més.

(FRANK es posa a plorar.)

ALFRED

Digues. Has robat? Has fet un desfalc?

FRANK

Si t'ho dic, em dispararàs?

ALFRED

T'has tornat boig?

FRANK

Bé que et volies disparar tu també.

ALFRED

Encara no ho sé. M'ho voldria rumiar una mica. No m'he decidit.

FRANK *(dominant-se.)*

Estem tan lluny l'un de l'altre.

ALFRED

Amb paraules com aquestes encara fas que ens allunyem més.

FRANK

Tant me fa.

ALFRED

Doncs guarda't el teu secret de merda.

FRANK

Idiota

ALFRED

Ara parles com el teu germà.

FRANK

Aviat també m'odiaràs com a ell?

(ALFRED calla.)

FRANK *(li ensenya una pistola.)*

Doncs, dispara'm. Jo no puc.

ALFRED

Què fots?

(OTTFRIED travessa la sala fins la porta que dona a l'habitació D'ALFRED. Truca i l'obre sense esperar resposta.)

FRANK *(amaga la pistola)*

Ottfried!

OTTFRIED

Frank. Alfred.

ALFRED *(sec.)*

Ottfried.

FRANK

Anem.

(ALFRED tanca la porta.)

H2. *La sala d'estar.*

FRANK *(esverat.)*

Ja no podia esperar més. Va, parla.

OTTFRIED

Calma't.

FRANK

Que em calmi?

OTTFRIED

Actues com si t'esperés una sentència de mort. I només es tracta d'una citació judicial com a testimoni.

FRANK

Ottfried.

OTTFRIED

Cosa que per desgràcia no es va poder evitar.

FRANK

I els diners?

OTTFRIED

Quins diners?

FRANK

Els 180 marcs que li vaig donar al perruquer perquè Schimmelweiss no m'esmentés.

OTTFRIED

Vols dir els 120 marcs de la setmana passada?

FRANK

No. Fa tres dies, el dimarts, li vaig donar 180 marcs perquè Schimmelweis havia dit que sinó m'hauria de cridar com a testimoni. El rellotge d'or, els llibres, els bessons de la camisa tot va anar a parar aquí.

OTTFRIED

Jo de tu tindria els ulls ben oberts amb el perruquer. Ves a saber si se'n queda una part.

FRANK

Què podia fer sinó?

OTTFRIED

Tens raó, però amb xantatgistes no se sap mai què és millor.

FRANK

Em trauré la vida.

OTTFRIED

Pensa una mica.

FRANK

Em petarà el cervell. Des de fa deu dies que no puc ni dormir. Em tornaré boig.

OTTFRIED

El banc dels testimonis no és el banc dels acusats.

FRANK

Però una cosa porta a l'altra.

OTTFRIED

Negue-ho tot.

FRANK

Però si em van veure amb l'Òscar als vestidors!

OTTFRIED

Com?

FRANK

Schimmelweis ho deu saber tot.

OTTFRIED

Amb l'Òscar?

FRANK

Ottfried!

OTTFRIED (*rient.*)

Tranquil que no te'l tocaré. Però no l'has de veure. Almenys fins a la citació.

FRANK

Vull estar amb ell.

OTTFRIED

Podries aconseguir 500 marcs?

FRANK

Impossible. Acabaré a la presó!

OTTFRIED

Dependrà de la teva declaració.

FRANK

I per a què serien els 500 marcs?

OTTFRIED

Per tapar bé la boca de Schimmelweis.

FRANK

Tu creus?

OTTFRIED

Així callarà d'una vegada per totes.

FRANK

Però si m'ha cridat com a testimoni. 500 marcs. No em pots deixar alguna cosa, tu?

OTTFRIED (*riu.*)

M'he passat dues hores explicant troles a la meva mare perquè em donés deu marcs. I no els tindrè fins demà.

FRANK

Quina misèria.

OTTFRIED

Aviat ja no s'empassarà això del professor Hahn.

FRANK

Qui és el professor Hahn?

OTTFRIED

Un professor de repàs imaginari que m'invento quan necessito diners.

FRANK

Quins diners?

OTTFRIED

No m'estàs escoltant?

FRANK

Quins diners? Deixa de torturar-me.

OTTFRIED

Deu marcs, va, tranquil·litza't.

FRANK

I què en faig de deu marcs? I si el denuncio jo a aquell desgraciat?

OTTFRIED

Així admets el crim.

FRANK

Però si no és cap crim. És un amor com un altre.

OTTFRIED (*rient.*)

Jo ja ho sé.

FRANK

I a tu també et cridarà a testificar?

OTTFRIED

Jo soc discret, Frank. Me'n guardaré prou de deixar-me veure, i més ara que existeix l'article 175.

FRANK

És aquest article criminal!

OTTFRIED

És veritat que et vas deixar una carta comprometedora al club esportiu?

FRANK

És que portava quatre dies sense veure'l! Com ho saps?

OTTFRIED

La gent parla. Com vas poder deixar-la allà?

FRANK

Un descuit. El vaig veure a la gespa tan guapo i vaig córrer i...

OTTFRIED

Has d'aconseguir aquesta carta. Aquesta carta és perillosa. Et pot costar la pell.

FRANK

Això no ho creus, oi?

OTTFRIED

Jo només et vull ajudar.

FRANK

He de recuperar la carta abans del judici de Schimmelweis.

OTTFRIED

Deixa'm investigar pel club. Potser el socorrista en sap alguna cosa, el conec, o el bibliotecari. Has d'aconseguir mil marcs.

FRANK

Com?

OTTFRIED

Amb mil ho tenim.

FRANK (*rient.*)

I cinc-cents per a Schimmelweis que fan mil cinc-cents. Mil cinc-cents marcs!

OTTFRIED

Riu, riu. Si sabessis les quantitats que s'han arribat a pagar per cartes així.

FRANK

D'on vols que tregui mil cinc-cents marcs?

OTTFRIED

Em crides com si estigués reclamant els diners per a mi.

FRANK

Tot té un límit.

OTTFRIED (*amenaçador.*)

M'estàs fent retrets?

FRANK

Només dic que tot té un límit.

OTTFRIED

Doncs ja t'ho faràs. (*Fa el gest de marxar.*) T'aprofites de la meva amistat.

FRANK (*sorprès*)

Quan m'he aprofitat jo de la teva amistat?

OTTFRIED

Qui et va introduir al club? I després tu...

FRANK

Estàs enfadat amb mi per això?

OTTFRIED

Només et dic que si un dels dos ha estat generós amb l'altre, aquest he estat jo.

Frank, que ens coneixem.

FRANK

Mai he malpensat de tu.

OTTFRIED

Has entès la situació?

FRANK

Perfectament. T'ho agraeixo. Estàs enfadat amb mi?

OTTFRIED

Però què dius? Es tracta de tu.

FRANK

Aconseguiré els 1.500 marcs. Vendré la vaixella de plata. Total, aquí a casa no crec que ningú la trobi a faltar.

OTTFRIED

Ni la teva mare?

FRANK

Té altres preocupacions ara mateix.

OTTFRIED

Sobretot ves amb compte.

FRANK

Demà ho tindràs.

OTTFRIED

Jo? Què hi tinc a veure jo?

FRANK

Tu m'havies d'aconseguir la carta, no?

OTTFRIED

Puc intentar esbrinar pel club qui la té, sí. I concertar una cita amb la persona per a fer l'intercanvi.

FRANK

Confio en la teva discreció.

OTTFRIED (*deixant-ho caure lleuger.*)

No seria millor fer servir el perruquer? Ja hi has confiat abans. I jo no vull merders.

FRANK

D'acord. El que tu diguis.

OTTFRIED

I ara per ara, cap trobada amb l'Òscar.

FRANK

Hem quedat a dos quarts de nou.

OTTFRIED

No tens remei.

FRANK (*treu de la butxaca la pistola.*)

Saps què és això?

OTTFRIED (*amb fredor.*)

No t'entenc.

FRANK

Ottfried.

OTTFRIED

Sí?

FRANK

Saps per a què serveix?

OTTFRIED

No fa ni dos mesos que estaves ple de vida. Ara sembles un altre.

FRANK

L'Alfred diu el mateix. Ottfried...

OTTFRIED

Què?

FRANK

Agafa-la. Si us plau. Sinó jo... *(Li dona la pistola. No l'agafa.)*

OTTFRIED

Sempre hi ha una sortida.

(Surt.)

H5. *Rebotiga del bar. TUNICHTGUT i la KUDELKA han estat fent l'amor.*

TUNICHTGUT *(es posa l'americana.)*

Crec que sortiré per la finestra.

KUDELKA *(riu.)*

Com vulguis.

TUNICHTGUT

Ha anat a comprar, l'Ernestina. I no vull que em vegi.

KUDELKA *(arregla el llit.)*

Si et veu sortint d'aquí, et pellarà?

TUNICHTGUT

És una mica gelosa i no m'agrada discutir.

KUDELKA

És clar.

TUNICHTGUT *(amb elegància.)*

Ets tan comprensible.

KUDELKA (*riu.*)

Fes-me un petó.

TUNICHTGUT

Vol repetir l'experiència la *madame*? (*Li fa.*)

KUDELKA

I quan tornaràs a tenir feina? Busques feina?

TUNICHTGUT

El bon Déu vetlla per mi.

KUDELKA

Qui vetlla per tu són les dones.

TUNICHTGUT (*riu.*)

I jo no soc esquerp.

KUDELKA

Jo tampoc.

TUNICHTGUT

Deus tenir un bon tresor amagat per aquí. Força pasta. Amb el xofer Weix vam dir un dia que entràriem a robar-te.

(*KUDELKA obre un armariet, remena, en treu uns diners. Els dos riuen.*)

KUDELKA

A aquell, el crec ben capaç. A tu no.

TUNICHTGUT

Soc bon minyó. I on dius que el tens amagat, aquest tresor?

KUDELKA

Entre les teves cames. (*Li magreja el paquet. Li dona els diners. Riuen.*)

TUNICHTGUT (*mirant els diners.*)

Si que ets generosa avui.

KUDELKA

No és a canvi de res. (*Els dos riuen còmplices. Més tard TUNICHTGUT acabarà sortint per la finestra.*)

H8. *FRAU VON WIEG. DIETRICH VON WIEG, el seu cunyat.*

DIETRICH

No em convencen les teves explicacions.

FRAU VON WIEG

Quina altra cosa hauria pogut fer?

DIETRICH

T'ho dirà el meu advocat.

FRAU VON WIEG (*pacífica.*)

Dietrich.

DIETRICH

Amb sentimentalismes no m'enredaràs.

FRAU VON WIEG

Parlem dels fills del teu germà.

DIETRICH

Les joies estaven valorades en 30.000 marcs. Pretens que em cregui que t'has gastat 30.000 marcs per educar els teus fills, en tres anys?

FRAU VON WIEG

Pensa en el teu germà mort.

DIETRICH

Et dono un termini de tres dies per retornar-m'ho.

FRAU VON WIEG

El tribunal entendre els sentiments d'una mare... Tens fills? Dona?

DIETRICH

No.

FRAU VON WIEG

T'has fet ric a allà Amèrica, passa pàgina.

DIETRICH

I què han aconseguit els teus fills?

FRAU VON WIEG (*orgullosa.*)

L'Ottfried es doctorarà en història de l'art i la Liselotte s'està traient el títol de professora de piano.

DIETRICH

Professions intel·lectuals?

FRAU VON WIEG

Sí.

DIETRICH

Viviu en un altre planeta.

(*Surt.*)

(*FRAU VON WIEG resta immòbil.*)

H5. *Entra ERNESTINA.*

ERNESTINA

El Gustav no era aquí ara mateix?

KUDELKA

Qui?

ERNESTINA

No m'ho neguis.

KUDELKA

Quin Gustav?

ERNESTINA

El cambrer Tunichtgut.

KUDELKA

No l'he vist.

ERNESTINA

No veig que siguis cega.

KUDELKA

I dius que ha fet de cambrer al meu bar?

ERNESTINA

Té cambrers el teu local?

KUDELKA

Què vols?

ERNESTINA

A aquí s'hi fa de tot.

KUDELKA

No n'has de fer res. De què s'hi fa o què s'hi deixa de fer aquí. Si em fas el favor d'anar passant.

ERNESTINA

La policia hauria de registrar-te.

KUDELKA

La porta és allà. Has begut?

ERNESTINA

T'ho adverteixo. No em deixaré prendre el meu home.

KUDELKA

Doncs, cus-te'l a la falda.

ERNESTINA

Això és una casa de barrets.

KUDELKA

Torna-ho a dir.

ERNESTINA

Només et falta el carnet.

KUDELKA

Surt d'aquí o seré jo qui cridaré a la policia.

ERNESTINA

Al Gustav, el deixes en pau.

KUDELKA

Però si ni el conec.

ERNESTINA

De debò que no el coneixes?

KUDELKA

No sé qui es.

ERNESTINA

De debò? No ha estat mai a casa teva?

KUDELKA

Mai.

ERNESTINA

Menteixes.

KUDELKA

Ja hi tornem? Si et dic que no és que no.

ERNESTINA

No et va saludar ahir a l'escala?

KUDELKA

A mi em saluda molta gent.

ERNESTINA

Ja m'ho suposo. Ha baixat mai a buscar una ampolla de cervesa?

KUDELKA

Com si han estat dues.

ERNESTINA

Així que ha vingut dues vegades?

KUDELKA

Si no em vols escoltar. Ja n'he tingut prou.

ERNESTINA

Però jo no. M'ha enganyat.

KUDELKA

Això ja no depèn de mi.

ERNESTINA

Dues vegades ha vingut? I a mi m'ha dit que només una.

KUDELKA

He d'anar a atendre els clients.

ERNESTINA (*la reté.*)

Dues vegades o potser n'han sigut tres?

KUDELKA

Deixa-ho estar.

ERNESTINA

Respon. Quantes? Dues? Tres?

KUDELKA

Mira. Deu vegades si et sembla bé. Ara he d'anar al bar.

ERNESTINA (*l'agafa per darrere.*)

No hi ha ningú al bar.

KUDELKA

Deixa'm.

ERNESTINA

Digue'm la veritat i et deixaré anar.

KUDELKA (*després d'una pausa.*)

Cap.

ERNESTINA (*la deixa anar.*)

Cap? Torna-ho a dir.

KUDELKA

Cap. Cap ni una.

ERNESTINA

Potser sigui veritat. Abans m'ho ha jurat pel seu fill. Esperem un fill.

KUDELKA

Mira que bé.

ERNESTINA

I dius que cap?

KUDELKA

Cap.

ERNESTINA

Et demano disculpes, doncs.

KUDELKA

No es pot ser tan insistent.

ERNESTINA

Disculpa'm. De vegades...

KUDELKA

I més, havent de tenir un nen.

ERNESTINA

He perdut el cap.

KUDELKA

No et convé alterar-te d'aquesta manera si estàs esperant un fill.

ERNESTINA

Ho sé. Però jo...

KUDELKA

Ves cap a casa.

ERNESTINA

Quan vols retenir algú, és qüestió de vida o mort.

KUDELKA

Amb gelosia no retindràs mai ningú.

ERNESTINA

Com que avui s'ha repentinat tant. Se m'ha inflat el cap.

KUDELKA

Què busques? Què mires?

ERNESTINA

Ja me'n vaig. Té un bon cor, oi?

KUDELKA

Estigues tranquil·la.

ERNESTINA

El conec bé. No faria mal ni a una mosca. Però és tant fogós. (*Íntima.*) Saps? de vegades vol fer-ho tota la nit.

KUDELKA

Vaja!

ERNESTINA

No en té mai prou. Insaciable.

KUDELKA

Ah, sí?

ERNESTINA

Sempre a punt, i de seguida se li posa...

KUDELKA (*riu.*)

No em facis riure.

ERNESTINA (*riu.*)

El que et dic, el que hi té entre les cames, Déu meu senyor, és digne de veure.

KUDELKA (*riu.*)

És un fenomen.

ERNESTINA

No és estrany que de seguida hagi arribat el nen.

KUDELKA (*la va acompanyant a la porta.*)

I com li posareu?

ERNESTINA

Teobald.

KUDELKA

Teobald?

ERNESTINA

Si és nen, Teobald, sí.

KUDELKA

Sona bé.

ERNESTINA (*finalment ha trobat el que buscava i corre a la tauleta de nit.*)

De qui és aquest rellotge?

KUDELKA

Quin rellotge?

ERNESTINA

Aquest d'aquí, de la cadena d'or.

KUDELKA

Com ha arribat aquest rellotge aquí?

ERNESTINA

Com ha arribat aquest rellotge aquí? Això em pregunto jo.

KUDELKA (*intenta escapolir-se.*)

No en tinc ni idea.

ERNESTINA (*li barra la sortida.*)

Com ha arribat aquest rellotge aquí?

KUDELKA

Ara sí que ja n'he tingut prou. I si...

ERNESTINA

Tu n'has tingut prou? Aquest rellotge és meu.

KUDELKA

Per mi com si és del rei de la Xina.

ERNESTINA

Li vaig regalar jo, aquest rellotge. I el gramòfon? És meu aquest gramòfon. També li vaig regalar, jo.

KUDELKA

Ja n'he tingut prou, si insinues... fora d'aquí o...

ERNESTINA

Com t'ho expliques, tot això? (*Fora de sí.*) Com?

KUDELKA

Prou. Només hi ha una explicació. Som amants. I quedem tan satisfets l'un de l'altre que jo li pago per ser-ho i ell a mi em fa regals de tant en tant. Satisfeta?

ERNESTINA (*li estreny el coll amb les mans o amb un cinturó de roba del seu vestit.*)

Crida a la policia, ara, si pots.

KUDELKA (*panteixant.*)

M'ofego.

ERNESTINA

Un fenomen diu, la mala puta.

KUDELKA

Deixa'm anar.

ERNESTINA

Així que és cert?

KUDELKA

Deixa'm anar.

ERNESTINA

Et pregunto si és cert. És cert? (*Deixant de prémer-li el coll una mica.*)

KUDELKA

Sí.

KUDELKA (*Aconsegueix fugir molt i molt debilitada. Inaudible.*)

Auxili!

(*ERNESTINA agafa el gramòfon tranquil·lament i li va al darrere.*)

KUDELKA (*cap al bar, imperceptible.*)

Auxili!

(*ERNESTINA al seu darrere. Cadires que cauen i un crit de la KUDELKA. Un cop sec. ERNESTINA retorna a la rebotiga, es mira al mirall, neteja i posa el gramòfon a lloc i surt.*)

H3. La cuina. TUNICHTGUT i MIMÍ.

MIMÍ (*riu.*)

M'agrades molt.

TUNICHTGUT

A la teva més absoluta disposició.

MIMÍ

Però l'Ernestina ens pelaria als dos.

TUNICHTGUT

Primer ens ha d'enxampar.

MIMÍ

T'agrada el risc?

TUNICHTGUT

El perill ho fa més excitant. Les experiències de l'amor són la millor escola de la vida. Coneixes Stendhal? L'has llegit?

MIMÍ

És un llibre?

TUNICHTGUT

Te'l passaré. Només cal que llegeixis el que hi he subratllat amb vermell.

MIMÍ

A l'Ernestina també li has fet llegir?

TUNICHTGUT

No. Ella és d'una altra raça.

MIMÍ

I jo de quina raça, soc?

TUNICHTGUT

Un cambrer ha de saber observar, ha de saber-ho tot de la gent, de les persones. Amb l'expressió de la cara jo ja en tinc prou per endevinar què demanarà cada

client. I per la propina i les mans i per com les mou puc saber amb exactitud quants diners hi té estalviats al banc.

MIMÍ

Exageres!

TUNICHTGUT

Pots confiar en mi, no te'n penediràs.

MIMÍ

Jo el que vull és marxar d'aquí.

TUNICHTGUT

Unes dents tan brillants com les teves em podrien fer perdre els sentits. Valoro molt les dents, jo.

MIMÍ

Encara les tinc totes, 32.

TUNICHTGUT

No has anat mai al dentista?

MIMÍ

Mai.

TUNICHTGUT

A veure com són... de ben a prop?

MIMÍ

Ho posa al llibre, això?

(La besa. I van a més. Se separen al sentir un soroll. Entra ERNESTINA. Dissimulen.)

ERNESTINA *(tranquil·la.)*

Ets aquí?

TUNICHTGUT

Soc aquí.

ERNESTINA

La botiga era plena de gent. He portat cerveses. On has anat?

TUNICHTGUT

A prendre l'aire.

ERNESTINA

L'aire?

TUNICHTGUT

Ho trobes estrany?

ERNESTINA

Gens ni mica. Fa per a tu. Tens gana?

TUNICHTGUT

Potser més tard.

ERNESTINA

Que ja has menjat?

TUNICHTGUT

On hauria d'haver menjat?

ERNESTINA

Com que dius que no tens gana.

TUNICHTGUT

Ja en tindrè.

ERNESTINA

Para la taula, Mimí. Menjarem alguna cosa.

TUNICHTGUT

Diu que ens vol deixar, la Mimí.

ERNESTINA

Ah, sí? Baixo a casa l'Olga un moment. M'han demanat llet. (*N'agafa i surt.*)

TUNICHTGUT (*riu.*)

No ha notat res.

MIMÍ

Vigila.

TUNICHTGUT

Tot això és pur Stendhal. Va, de pressa! On ho havíem deixat?

H7. OLGA escriu a màquina. L'estudiant KUMMERER llegeix.

OLGA

És substitució d'infant. Està penat per llei.

KUMMERER

No et preocupis.

OLGA

Ens enxamparan i ens tancaran a la presó.

KUMMERER

Se'n guardarà prou, ella, d'anar-ho esbombant. (*Amorós.*) Mentre el nostre amor es mantingui, la misèria no ens sotmetrà.

OLGA

Paraules buides d'escriptor idiota...

KUMMERER

L'important, ara, és que no pateixis al part.

OLGA

En el fons voldria quedar-me'l.

KUMMERER (*ple d'amor.*)

Creus que jo no hi penso, també?

OLGA

Quedem-nos-el.

KUMMERER

Si ens morim de gana, literalment!

OLGA

Però vivim.

KUMMERER

Sí, de la caritat d'altra gent. Si l'Ernestina Puschek no ens portés menjar cada dia, amb aquests pulmons tan dèbils que tens. Em fas patir.

(OLGA es posa a plorar.)

KUMMERER *(li acarona el cap.)*

Olga.

OLGA

Però és delicta.

KUMMERER

Va, seguim treballant. Per l'article de Kant i Leibniz que estic escrivint em donaran deu marcs.

OLGA

A mi catorze, d'aquestes còpies.

KUMMERER

Docs, demà a primera hora et compraràs un parell de sabates.

OLGA

Demà portaré els diners a l'administrador. Sinó, anirem al carrer.

(Entra bruscament ERNESTINA.)

ERNESTINA

Aquest fill us el podeu ben quedar. Ja no el vull. *(Tanca la porta de cop en aquell moment s'activen totes les escenes.)*

KUMMERER

Senyora Puschek.

(Música.)

H1.

ALFRED escriu poemes, aixeca el cap amb aire somiador, segueix escrivint.

H8.

FRAU VON WIEG es canvia de vestit.

H2.

FRAU BERLESSEN i FRANK comencen a sopar.

FRAU BERLESSEN

Crida l'Alfred, vols?

FRANK (*crida.*)

Alfred, vens a taula?

(*ALFRED tanca a desgrat el quadern. Ni es mou. Pausa.*)

H7.

OLGA

Què farem ara? Què farem? (*Es desmaia.*)

KUMMERER

Per l'amor de Déu, Olga! Olga! Vaig a buscar el metge. (*Surt.*)

H2.

FRAU BERLESSEN

Alfred, va vine o es refredarà la sopa.

(*ALFRED somriu i hi va. FRAU BERLESSEN quan el veu entrar somriu d'amagat.*)

H8.

FRAU VON WIEG *embolica el cofre i surt.*

H3.

ERNESTINA, entra. MIMÍ i TUNICHTGUT ja han acabat els seus afers.

ERNESTINA

Ja en tenien, de llet. Desagraïts. (*La retorna a lloc. ERNESTINA passarà pel lavabo a deixar-hi unes claus. Retorna a la cuina.*) Ves a mirar si els senyors ja s'han acabat la sopa.

MIMÍ

Sí.

ERNESTINA

I pregunta si algú vol cervesa.

(MIMÍ surt.)

ERNESTINA

T'ha vingut la gana?

TUNICHTGUT

Abans fumaré una cigarreta.

H2.

FRAU BERLESSEN a FRANK i ALFRED, que estan al seu costat, asseguts a taula.

MIMÍ enretira els plats.

I a vosaltres dos què us passa?

(No es miren als ulls.)

MIMÍ

Voldran cervesa els senyors? (Ningú no respon.)

FRAU BERLESSEN

No esteu gaire parladors. Va contesteu?

(Música de jazz. Silenci. L'actriu comença a recitar un tros de Els gegants de la muntanya. *És de tu de qui tinc por, Cotrone, estimat, només de tu, ho vols entendre? No m'estimis! Em posaré a cridar com una boja. Sono pazza! Pazza. Ma come... Cosa hai fatto con la tua usura Cotrone...* Els actors que fan de Frank i Alfred trenquen el personatge i la volen fer callar. Ràpidament:)

KUMMERER trenca a quarta paret. L'espai s'enfosqueix i va baixant el teló mentre aquest es dirigeix a públic.

I fins aquí el primer acte. Què? Un crític de l'època va escriure a "El correo catalán" el 5 d'abril del 1931: "Los argumentos son de la más baja estofa. Perfectamente

canallas. Todas las influencias freudianas y maltusianas pesan sobre estos muñecos que se mueven en escena, y los llamados problemas sexuales ocupan el primer plano en las relaciones pasionales de cada uno de ellos. Deprimente espectáculo. Asco y lástima causan todas esas figuras creadas al influjo de una mentalidad colectiva extendida hoy por Europa y que se transmite como pozoña asqueante a través del mundo por el vehículo de obras teatrales. Y todos esos delitos en un mismo edificio? Realismo? Venga ya". Es va quedar ben a gust! Bé, ara, sembla que toca jutjar "todos esos delitos" que heu vist. Sense cap mena de compromís però tant a la República de Weimar com a casa nostra els judicis son oberts a tothom. Així que si hi ha algún espectador o espectadora que vol veure el judici des de l'escenari molt amablement (*diu els noms dels regidors*) us hi acompanyaran. No patiu que no us farem fer res. Serà això mateix que feu ara, mirar asseguts la representació, però en comptes de des de fora, serà des de dins de l'escenari. Per a formar part activament passiva del sistema democràtic. (*Serà un màxim de dotze persones i demanarà un aplaudiment per a ells. Se'ls conduirà a l'escenari. Aquests mateixos regidors hauran portat un petit banc que ja formarà part de l'escenografia de l'ACTE II i que servirà per la següent escena*). Ah! L'obra nostra no sé, però al seu dia Els criminals va ser un èxit rotund a Berlín, París i Barcelona, malgrat alguns opinaires rancis, que sempre hi són. (*Va per sortir.*) Ah i no oblideu el que us he dit de bon principi. La imatge final. Se us desencaxarà la mandíbula. A veure què enteneu, vosaltres.

Mentrestant entren FRANK i OTTFRIED.

PASSADÍS DAVANT SALA JUDICIS.

OTTFRIED

Ja saps que la meva germana es casarà amb l'oncle Dietrich?

FRANK

Jo el que sé és que d'aquí mitja hora seré davant del tribunal.

OTTFRIED

Schimmelweis és qui serà davant del tribunal, no pas tu.

FRANK

Haver de declarar que és un home d'honor. Aquell corb.

OTTFRIED

Ningú no t'hi obliga.

FRANK

No te'n fotis.

OTTFRIED

Tampoc cal que et posis així de nerviós.

FRANK

M'hi jugo molt. El meu futur.

OTTFRIED

I la teva mare?

FRANK

Està massa enfeïnada pendent de l'Alfred. I a ell, què li pot caure?

OTTFRIED

Segur que li concedeixen la llibertat vigilada. Les circumstàncies li són molt favorables: fot mà a la caixa, l'ensexampen de seguida, torna els diners, els seus superiors fan declaracions a favor seu i l'empresa ni el denuncia. Les històries romàntiques agraden als jutges. Ja veig com acabarà la història.

FRANK

Quina història?

OTTFRIED

L'Alfred marxant amb la teva mare cap a Amèrica. Sap que declares avui?

FRANK

Quant et cau per perjuri?

OTTFRIED

Fins a deu anys de presó.

FRANK (*riu.*)

Fantàstic.

OTTFRIED

«Qui juri en fals amb plena consciència, ja sigui deliberadament o per coacció, es castigarà amb una pena de fins a deu anys de presó». Article 153.

FRANK

Com és que ho saps tan bé?

OTTFRIED

El codi penal s'ha de saber de memòria.

FRANK

I si hi ha causes atenuants?

OTTFRIED

En el teu cas són perfectament vàlides, sobretot l'article 157, primer paràgraf.

FRANK

També te'l saps de memòria?

OTTFRIED

«Si un testimoni és declarat culpable de perjuri o de declarar en fals sota jurament, la pena incorreguda es pot reduir a la meitat o a més si, en primer lloc, el fet de declarar la veritat pot conduir-lo a un procés contra si mateix per delictes o infracció, o, en segon lloc, si...» però això a tu no t'afecta.

FRANK

Digues.

OTTFRIED

... «o, en segon lloc, si el que declara en fals ho fa en benefici d'una persona per consideració a la qual podia negar-se a declarar, però ningú l'ha informat del seu dret a negar-se a declarar».

FRANK

Entre dos i cinc anys de presó.

OTTFRIED

Això seria la pena màxima. A més, gaudiràs dels avantatges de l'article 161.

FRANK

Quins són aquests avantatges?

OTTFRIED

«Tota condemna per perjuri, amb l'excepció dels casos que contemplen els articles 157 i 158, comportarà la pèrdua dels drets cívics, a més d'incapacitar l'acusat de manera duradora per prestar jurament com a testimoni o expert». El teu cas es troba entre ells.

FRANK

Magnífic.

OTTFRIED

Ja ho veus, la llei també té cor.

FRANK

I si declaro que Schimmelweis és un xantatgista?

OTTFRIED

Llavors reconeixes els fets. «Els actes impúdics contra natura entre persones de sexe masculí...

FRANK

...o entre persones i animals». Ja ho sé. L'he llegit cent vegades.

OTTFRIED

Fixa't en la diferència de càstig: només és presó. «També pot comportar la pèrdua dels drets cívics». I aquí el «també» et beneficia.

FRANK (*contudent.*)

M'estimo més que em tanquin per perjuri. Prefereixo cometre un delictes que acabar tancat sent innocent.

OTTFRIED

Però si encara no t'han tancat.

FRANK (*mira'nt-se'l.*)

Així què faig? Ho nego tot?

OTTFRIED

Schimmelweis no obrirà boca.

FRANK

I què diu l'article sobre induir a cometre perjuri?

OTTFRIED

Qui t'indueix?

FRANK

Tu.

OTTFRIED

Jo no tinc por de ningú.

FRANK

Per això mai no et passarà res.

OTTFRIED (*pausa.*)

Quina enveja! A Amèrica del Sud. És increïble com la meva germana ha entabanat l'oncle Dietrich, i en només tres dies! Em té fascinat.

FRANK

M'explotarà el cap. Fins que no estigui davant del jutge... Què faig?

OTTFRIED

Aquí tinc una moneda. Cara o creu?

FRANK (*rient.*)

A cara o creu?

OTTFRIED

Si surt cara, declares. Si surt creu, ho negues tot. (*Llença la moneda.*) Creu.

FRANK

Creu?

OTTFRIED

A negar-ho tot. Ha sortit creu.

FRANK (*fa un sospir.*)

Almenys ara sé a què atènyer-me.

S'alça el teló. Veiem *LA GRAN SALA DEL JURAT*. Auditori nombrós. Entre el públic els espectadors que s'han ofert a seguir el judici des de l'escenari. OTTFRIED i FRANK s'hi incorporen.

JUDICI TUNICHTGUT en plena marxa.

ACTE II

Palau de Justícia. L'espai s'ha convertit en una gran sala judicial. Una taula central ocupada pels jutges, els del combo de jazz també estaran a la taula presidencial fent de jutges. El PRESIDENT presidint la taula. A banda i banda bancs pertinents i altells on s'hi asseuran els acusats i testimonis. Ha de ser una estilització. Es tracta de simultaneïtat de judicis en un únic espai. Òbviament salts temporals, el·lipsis... que l'espectador haurà de deconstruir. Tot plegat per donar sensació de vertiginositat, fins i tot de cert caos. Pot haver-hi molta paperassa arreu.

Els intèrprets aniran tots amb "togues", també els espectadors voluntaris, per augmentar la idea de farsa. Àgilment se les treuran quan interpretin els personatges que els pertoquen.

PRESIDENT

Admet que era coneixedor de l'existència dels diners de la senyoreta Kudelka?

TUNICHTGUT

Tothom ho sabia.

PRESIDENT

Però vostè li va dir al xofer Weix que el cademat del seu establiment era fàcil de forçar.

TUNICHTGUT

Si se n'arriben a dir de coses!

PRESIDENT

Nega haver-li preguntat si hi volia participar?

TUNICHTGUT

En aquell moment vaig fer el fanfarró.

PRESIDENT

Amb un robatori?

TUNICHTGUT

Quan un no té res més.

PRESIDENT

Això és tot el que pot al·legar en contra de les declaracions del xofer Weix?

TUNICHTGUT

Ara és vostè qui fanfarroneja.

PRESIDENT

L'avisó, ja pot anar canviant de to.

TUNICHTGUT

Tots fem el fanfarró. Ho portem a la sang. On serien vostès sense fanfarronades?

PRESIDENT

No deu voler dir el tribunal?

TUNICHTGUT

O és que els seus faldons negres no són també una fanfarronada?

PRESIDENT

Qui porta aquí faldons negres?

TUNICHTGUT

Tots vostès. I els barrets.

PRESIDENT

Si no estigués en presó preventiva...

TUNICHTGUT (*càndid.*)

Però si tot és una comèdia.

PRESIDENT

... pensaria que ha begut.

TUNICHTGUT

Sap molt bé que no soc l'assassí. Tot això és una comèdia.

ADVOCADA DEFENSORA

L'alteració de l'acusat és comprensible.

TUNICHTGUT

No permetré que un cap de coliflor em faci creure que he comès un assassinat.

PRESIDENT

Això és una ofensa al tribunal.

TUNICHTGUT

Així em podran castigar per ofensa.

PRESIDENT

Ens ho reservem.

TUNICHTGUT

Però jo no he assassinat ningú.

PRESIDENT

La seva defensa tenia més bon pronòstic quan va confessar.

TUNICHTGUT

D'això ja me n'he retractat.

PRESIDENT

Amb insults no aconseguirà res. En la confessió...

ADVOCADA DEFENSORA

L'acusat s'ha retractat de la confessió.

TUNICHTGUT

Me la van arrencar a la força.

PRESIDENT

L'avis: prou d'ofenses.

ADVOCADA DEFENSORA

L'acusat es refereix a l'interrogatori policial.

TUNICHTGUT

Va durar tota la nit, sense pausa, fins a les set del matí. I jo sense cigarretes.

PRESIDENT

Unes cigarretes?

TUNICHTGUT

El comissari que seia al meu davant no parava de fumar. Em vaig començar a trobar malament.

PRESIDENT

Li hauria pogut dir que no suportava el fum.

TUNICHTGUT

Al contrari. Soc un fumador empedreït. I el paquet de tabac sencer allà damunt la taula. Jo...

PRESIDENT

Un paquet de tabac no és cap motiu per confessar un assassinat si no s'ha comès.

TUNICHTGUT

Només vaig confessar per les cigarretes.

PRESIDENT

Es pensa per un moment que ens el creiem?

ADVOCADA DEFENSORA

Quan va fer la confessió?

TUNICHTGUT

A les cinc de la matinada. Després de sis hores d'interrogatori.

PRESIDENT

Que potser li va dir, el comissari, que podria fumar si feia una confessió?

TUNICHTGUT

Em va picar l'ullet.

PRESIDENT

No l'estic entenent.

TUNICHTGUT

No ho va dir, però em va picar l'ullet. Sense dir res em va acostar el paquet. Al final no vaig poder més i en vaig agafar. Llavors va riure mentre em picava l'ullet.

PRESIDENT

I la confessió?

TUNICHTGUT

Home, li volia mostrar agraïment.

PRESIDENT

Per la cigarreta?

TUNICHTGUT

Ja l'havia fet enfadar prou.

PRESIDENT

I llavors el va voler complaure?

TUNICHTGUT

Sí. Em vaig dir: no et pot passar res. Total, tu no has sigut. També em va oferir una ampolla de vi.

PRESIDENT

Quines històries més ens explicarà?

ADVOCADA DEFENSORA

Se la va beure?

TUNICHTGUT

No. No bec vi.

PRESIDENT

Així que era plenament conscient quan va fer la confessió?

TUNICHTGUT

Bec cervesa, jo.

PRESIDENT

Però si la seva confessió té vuit pàgines senceres i explica amb tota mena de detalls l'assassinat!

TUNICHTGUT

Com més inventava, més cigarretes em donaven.

PRESIDENT

Ja n'hi ha prou d'aquesta història de les cigarretes. També vol negar que la senyoreta Kudelka va pronunciar el seu nom en l'últim moment?

TUNICHTGUT

El comissari em va dir que la Kudelka no estava del tot morta quan la van trobar. Que va dir el meu nom.

ADVOCADA DEFENSORA

Aquest misteri de la pronúncia d'unes darreres paraules és una trampa que li van parar a l'acusat. No és possible que una difunta pronunciés...

TUNICHTGUT

Confesso que vaig estar a casa la Kudelka.

PRESIDENT

Sí. Ho sabem. Just abans de l'assassinat. Per què va saltar per la finestra?

(*TUNICHTGUT calla.*)

PRESIDENT

Els músics diuen que el van veure. Va saltar?

TUNICHTGUT

Sí.

PRESIDENT

Per què va negar haver estat a casa la Kudelka?

VICEPRESIDENT

A les actes hi consta que l'acusat fins i tot en un primer moment va negar conèixer la senyoreta Kudelka.

PRESIDENT

És cert?

(*TUNICHTGUT calla.*)

VICEPRESIDENT

Sembla ser que al primer interrogatori va preguntar: «Qui és aquesta?». Ho diu aquí.

PRESIDENT

No va ser fins que li van ensenyar el rellotge...

TUNICHTGUT

Tenia por de la meva parella.

PRESIDENT

De quina, exactament? Es veu que en aquell moment en tenia cinc, de parelles.

TUNICHTGUT

Qualsevol home que es tingui en gran estima les té. Jo sempre he estat un home d'honor.

(Riure a la sala.)

PRESIDENT

Davant del tribunal no ho està demostrant gaire. Amb un parell de cigarretes ja es retracta de les seves confessions. I amb l'argument de la seva honorabilitat no fa més que reconèixer els fets que abans havia negat. Però aquest tribunal no es deixarà entabanar.

TUNICHTGUT *(esgotat, a l'advocada defensora.)*

Si us plau... ajudi'm...no puc més...

ADVOCADA DEFENSORA

Escolti atentament i respongui amb exactitud.

PRESIDENT

Només amb la veritat aconseguirà alguna cosa. Vostè portava tres mesos a l'atur. Com va aconseguir els cent marcs que li van trobar a la butxaca?

(TUNICHTGUT calla.)

PRESIDENT

L'armari on la morta guardava els estalvis era obert de bat a bat. I remogut.

(TUNICHTGUT calla.)

PRESIDENT

Per què el van fer fora de l'hotel?

(TUNICHTGUT calla.)

ADVOCADA DEFENSORA

Digui la veritat.

TUNICHTGUT

Em van enxampar fent... coses.

ADVOCADA DEFENSORA

Les dones tenen un paper important en la vida de l'acusat.

PRESIDENT

De què ha viscut tot aquest temps sense feina?

TUNICHTGUT

La senyoreta Puschek m'ha ajudat una mica. L'Ernestina.

PRESIDENT

Amb la senyoreta Puschek també tenia relacions íntimes?

TUNICHTGUT

Té un fill meu.

PRESIDENT

Que ha resultat ser mentida.

TUNICHTGUT

El nen?

PRESIDENT

S'han trobat indicis clars contra la seva examant per intent de substitució d'infant.

TUNICHTGUT

El nostre fill? (*Riu.*) Òstia!

PRESIDENT

Vostè era amant de la Kudelka. Sabia que guardava diners en efectiu a l'armari. I no és només la declaració del xofer Weix que ho diu. Es trobava sense feina. El dia de l'assassinat era a casa seva. En va marxar cap a les set, ho declara vostè mateix. El metge forense ha dictaminat que la mort es va produir per estrangulació, rematat per un cop de gramòfon al cap justament al voltant de les set. Té alguna cosa a dir-hi?

TUNICHTGUT

Ara seriosament: jo no vaig ser.

PRESIDENT

Encara es pensa que fem una comèdia aquí?

TUNICHTGUT (*càndid.*)

Sí, senyor jutge.

PRESIDENT

I per què n'hauríem de fer?

TUNICHTGUT

Per castigar-me.

PRESIDENT

Per què l'hauríem de castigar?

TUNICHTGUT

Per haver enganyat l'Ernestina mentre esperava un fill meu.

PRESIDENT

Es pensa que el tribunal és un reformatori?

TUNICHTGUT

Sí.

PRESIDENT

Doncs s'equivoca.

(Riure a la sala.)

ADVOCADA DEFENSORA

Li demano que consideri la declaració de l'acusat. Reconeix obertament que està penedit.

TUNICHTGUT

D'ara en endavant, li seré fidel.

PRESIDENT

Les seves bones intencions arriben una mica tard, senyor Tunichtgut.

TUNICHTGUT

Més val tard que mai. No ho tornaré a fer més.

PRESIDENT

Ens n'alegrem.

TUNICHTGUT

Ara ja puc marxar?

PRESIDENT

I com explica el tema de la clau?

TUNICHTGUT (*esgotat.*)

No puc més.

PRESIDENT

Com explica que la clau de la rebotiga del bar anés a parar al bany de la seva habitació?

TUNICHTGUT (*fora de si.*)

Jo no explico res.

PRESIDENT

Doncs ja s'hi pot anar avenint. Quan van trobar el cadàver, la porta del carrer a la rebotiga estava tancada. I la comissió investigadora no va poder trobar la clau enlloc. En canvi, la van trobar al bany de la seva habitació.

TUNICHTGUT

Això sí que és un enigma.

PRESIDENT

Potser el podem ajudar a resoldre'l. L'assassí no va poder cometre el crim a l'habitació del darrere perquè la Kudelka va fugir a temps cap al bar per demanar ajuda. L'assassí li va passar al davant barrant-li la sortida al carrer. La Kudelka devia intentar fer-se amb la clau i allí va començar una lluita. Les cadires pel terra en donen fe. Va ser així?

TUNICHTGUT

Podria ser.

PRESIDENT

Amb això vol començar la seva confessió definitiva, doncs?

TUNICHTGUT

Si d'aquesta manera s'ha d'acabar la tortura... endavant, ho confesso.

PRESIDENT

Es va topar amb gran resistència, els crits de la víctima, les cadires que queien... tot plegat el va fer marxar abans de poder fer-se amb tots els diners. Amb una

grapada va poder treure un parell de bitllets que li vam trobar a la butxaca i amb les presses, encara es va deixar l'armari obert i va saltar per la finestra. Abans però, estranyament, sí que va tenir temps de netejar i retornar el gramòfon - encara però amb petites restes de sang i de cabells de la difunta- a lloc.

TUNICHTGUT

Jo no vaig ser, senyor jutge.

PRESIDENT

No?

TUNICHTGUT

Què vol sentir?

PRESIDENT

Va ser vostè o no ho va ser?

TUNICHTGUT

Arriba un punt que ni un mateix ho sap.

VICEPRESIDENT

Una confessió semblant, a mitges, l'acusat ja la va fer durant el tercer interrogatori amb el jutge instructor. Aquí hi consta que...

ADVOCADA DEFENSORA

De confessió davant el jutge instructor, res. L'acusat simplement va dir: «Ningú pot arribar a saber tot el que ha fet».

PRESIDENT

Què volia dir amb això?

TUNICHTGUT

Que es pot fer una cosa i no saber-ho.

PRESIDENT

A vostè li ha passat?

TUNICHTGUT

No.

PRESIDENT

I així com se li ha acudit?

ADVOCADA DEFENSORA

L'acusat vol dir que l'implacable interrogatori del jutge instructor el va portar a aquest estat d'ànim.

TUNICHTGUT

Em va insistir tant que al final ja no sabia com sortir-me'n.

PRESIDENT

Potser també li va oferir cigarretes?

TUNICHTGUT

Em va agafar de la mà.

PRESIDENT

I per això va fer aquesta confessió?

TUNICHTGUT

Primer va ser simpàtic, però de sobte es va tornar glacial. Em va mirar tan fixament que vaig pensar: potser ho sap millor que tu.

PRESIDENT

Vol dir que va pensar: a aquest no el pots enganyar.

TUNICHTGUT

Encara que el senyor jutge em vulgui girar el cervell, jo no ho he fet.

PRESIDENT

Per què ho hauria de saber millor que vostè, el jutge instructor, si vostè ha comès un assassinat?

TUNICHTGUT

La presó preventiva m'ha deixat abatut. Tenia por de parar boig. Tot sol.

PRESIDENT

Això és nou.

TUNICHTGUT

Quan l'instructor t'està persuadint tota l'estona, al final penses que tot és possible.

PRESIDENT

Fins i tot que s'ha comès un assassinat?

TUNICHTGUT

I si em vaig tornar boig?

PRESIDENT

Així creu que la causa va ser una incapacitació mental?

TUNICHTGUT

I com sé que no m'he tornat boig?

PRESIDENT

Ara ens vol fer creure que una persona no sap si està boja o no?

TUNICHTGUT

Hi ha moments en què ni un mateix no ho sap.

PRESIDENT

I en un moment d'aquests va estrangular i colpejar la Kudelka?

TUNICHTGUT

Jo no la vaig estrangular. Però quan portava sis hores sol a l'habitació amb el senyor jutge instructor que va restar en tot moment impassible, segur de si mateix, llavors vaig pensar: òstia potser ell ho sap millor que tu! Potser t'has tornat boig.

PRESIDENT

Té indicis d'haver-se tornat boig?

TUNICHTGUT (*esgotat.*)

Quantes vegades ho he de dir?

PRESIDENT

No és culpa nostra que ens costi tant entendre'l. Ara sembla que se'n vol sortir al·legant incapacitació mental.

TUNICHTGUT

Vostè pot dir el que vulgui. Jo no vaig ser.

PRESIDENT

Anar-ho repetint no ens és de cap ajuda. Per acceptar la incapacitat ens falten motius. Ha estat alguna vegada en una institució per a malalts mentals?

TUNICHTGUT

No. Només dos anys a l'exèrcit.

(Riure a la sala.)

PRESIDENT

Així doncs, l'afirmació davant del jutge instructor: «Ningú pot arribar a saber tot el que ha fet» la va fer en un estat d'incapacitació mental?

TUNICHTGUT

Sí.

PRESIDENT

Però admet que amb aquesta afirmació en realitat volia fer una confessió?

TUNICHTGUT

Per tal que em cregués d'una vegada. Era una tortura veure que no em creia ni una paraula mentre deia la veritat. Al final em va fer llàstima.

PRESIDENT

I perquè el cregués d'una vegada va acabar mentint?

TUNICHTGUT

Sí.

PRESIDENT

Ara també està mentint.

TUNICHTGUT

Potser perquè també em fan llàstima?

PRESIDENT

Els fets són evidents...

De cop JUDICI contra OLGA NAGERLE en plena marxa. Declara KUMMERER com a testimoni.

PRESIDENT

Els fets són evidents. L'acusada Olga Nagerle ha simulat un suïcidi de la manera més infame per desfer-se de la criatura. On era vostè quan l'acusada va ofegar el nen?

KUMMERER

No el va ofegar.

PRESIDENT

Respongui la meva pregunta.

KUMMERER

Ella es volia treure la vida amb el nen. Es va tirar a l'aigua amb el nen.

PRESIDENT

Però va tornar a sortir de seguida, mentre que el nen el va deixar dins l'aigua. D'aquest intent de suïcidi tan particular en tenim un testimoni. El vigilant del parc la va veure sortir nedant de l'estany.

KUMMERER

El que li passa a una persona per dins en un moment així no ho pot saber ningú. La por paralitzant davant la mort o la reacció automàtica no es poden explicar, és l'instint de supervivència.

PRESIDENT

No cal que faci discursos literaris, ara.

KUMMERER

Tota la misèria de la vida s'expressa en un moment així.

PRESIDENT

On s'expressa de debò és en la poca responsabilitat amb què s'engendren fills.

KUMMERER

Nosaltres no hem engendrat cap fill.

PRESIDENT

Vostè l'ha deixat embarassada, ho nega?

KUMMERER

Senyor president... Per engendrar fills fa falta la voluntat de tenir un fill.

PRESIDENT

Segons les investigacions realitzades el fill només pot ser de vostè.

KUMMERER

Però!

PRESIDENT

Si és necessari, aquí es podria trobar un motiu per rebaixar la pena. Al cap i a la fi, el culpable és vostè, que ha portat la vergonya a la noia i, en definitiva, l'homicidi.

KUMMERER

Veig que ens separen dos mons.

PRESIDENT

Deixi's estar de simbolismes ridículs, senyor poeta. Per què no es va casar amb l'acusada?

KUMMERER

Érem massa pobres.

PRESIDENT

Més motiu per vigilar i no portar al món una altra boca per alimentar. Avui dia...

OLGA (*criant.*)

Condemnin-me d'una vegada!

PRESIDENT

La seva necessitat de càstig és perfectament comprensible.

OLGA

Ja no puc més.

KUMMERER (*molt alterat.*)

Però senyor jutge...

PRESIDENT (*categòric.*)

Vol fer el favor de no interrompre'm?

KUMMERER

Però si no deixa ni parlar.

PRESIDENT

Aquí no estem per escoltar la seva filosofia sobre la vida.

ADVOCADA DEFENSORA

Si em permet, senyor President, vull constatar que l'acusada no acaba d'estar d'acord amb tots els punts que el testimoni ha exposat ara mateix.

OLGA

Estem ben fotuts.

PRESIDENT (*categòric.*)

L'acusada es refereix al tribunal? O es vol referir a la seva pròpia defensa que, amb un esforç digne de lloar, pretén mostrar vergonya i penediment per tal d'aconseguir una sentència més lleu?

KUMMERER (*a Olga.*)

Parla sol. No escolta.

OLGA (*li somriu.*)

Només penso en tu.

PRESIDENT

Què diuen?

(*Callen tot dos.*)

PRESIDENT

On es trobava en el moment dels fets?

KUMMERER

A la universitat.

PRESIDENT

I quin efecte li va causar quan va saber la notícia?

KUMMERER

Volia treure'm la vida.

PRESIDENT

Ara de cop vostè també... A veure, reconduim, de les intencions assassines de l'acusada en sabia res?

KUMMERER

Anoti la resposta que més li plagui.

PRESIDENT

L'acusada ha confessat que hauria avortat a temps si no hagués tingut perspectives clares de substitució de l'infant just després de néixer. Coneixia vostè aquesta intenció d'avortar?

OLGA

Jo no he parlat mai de substitució. Jo he dit que...

PRESIDENT

El tribunal se'n guardarà prou de fer servir la seva terminologia.

OLGA

Aquest nen era per a una dona a qui tinc més confiança que a mi mateixa.

PRESIDENT

I com era d'esperar, arribat el moment decisiu, aquesta fada protectora s'ho va repensar. I en vista d'aquella promesa que la suposada dona va fer a la lleugera vostè decideix...

KUMMERER

En realitat volíem quedar-nos el nen.

PRESIDENT

Què entén vostè per quedar-se'l?

OLGA

Una dona no porta un nen durant nou mesos sense sentir per ell un amor desesperat i inconfés.

PRESIDENT

Llavors també el va assassinar... per un amor desesperat i inconfés?

OLGA (*fort.*)

Sí.

PRESIDENT

Així reconeix que el va assassinar?

OLGA

Reconec que el vaig estimar.

PRESIDENT

Però el que jo li acabo de preguntar és si el va assassinar.

OLGA

Ve a ser el mateix.

PRESIDENT

Què vol dir? És el mateix estimar i assassinar?

OLGA

En aquest cas sí.

PRESIDENT

Vostè va entrar a l'aigua amb el nen no per suïcidar-se amb ell sinó per matar-lo.

KUMMERER (*fora de si.*)

Si haguéssim volgut matar el nen des d'un principi no hauríem intentat de tot per sortir-nos-en. No l'hauríem deixat arribar a les tres setmanes.

PRESIDENT

Això no fa més que augmentar la pena.

OLGA (*completament esgotada.*)

Tot és en va.

PRESIDENT

Si per a l'assassinat d'un nadó acabat de néixer sempre es troba una causa atenuant, per motius obvis; entre matar un nen de tres setmanes i un adult no hi ha cap diferència. Un assassinat es considera assassinat. És la vilesa que cometen certes persones que no són ni capaces ni dignes de viure i es volen deslliurar a la lleugera d'una càrrega que el destí els ha imposat com a expiació per les hores de plaer. Vol dir alguna cosa més el testimoni?

OLGA (*fort.*)

No.

PRESIDENT

No toleraré més aquestes contínues intervencions que no tenen altra finalitat que la d'alterar el curs normal del procés. Pregunto al testimoni...

De cop JUDICI *SCHIMMELWEIS, FRANK com a testimoni.*

PRESIDENT (*càlid.*)

Pregunto al testimoni: vol declarar sota jurament?

FRANK

Sí.

PRESIDENT

Té dret a negar-se a declarar si corre el risc de ser perseguit penalment.

FRANK (*insegur.*)

Sí.

PRESIDENT

Així doncs, vol negar-se a declarar?

ADVOCADA DEFENSORA

El testimoni no ha entès bé el senyor president.

FRANK

No.

PRESIDENT

No m'ha entès bé?

ADVOCADA DEFENSORA

És clar que vol declarar, el testimoni.

FRANK

Sí.

PRESIDENT

Li queda clar el significat del jurament?

FRANK

Sí.

PRESIDENT

Ha prestat mai jurament davant d'un tribunal?

FRANK

No.

PRESIDENT

Vol una mica de temps per reflexionar?

FRANK

Sí.

ADVOCADA DEFENSORA

Protesto contra aquesta pròrroga sistemàtica de l'interrogatori d'aquest últim testimoni. El testimoni ha manifestat clarament la seva voluntat.

FRANK

Sí.

ADVOCADA DEFENSORA

El testimoni no necessita cap tutela.

FRANK

No.

ADVOCAT DEFENSOR

El testimoni no té res a amagar i vol declarar d'una vegada.

FRANK

No tinc res a amagar.

PRESIDENT

Aquest tribunal no permet que la defensa li dicti fins on ha d'arribar per deixar clar a un testimoni el significat d'un jurament i les conseqüències greus que pot tenir.

ADVOCADA DEFENSORA (*enèrgica.*)

Fins ara, en aquest judici no s'ha aportat ni la més mínima prova que justifiqui l'acusació de xantatge contra el senyor Schimmelweis. Aquest darrer testimoni

tampoc podrà dir res més que la veritat, que Immanuel Schimmelweis és un home d'honor. Per això cal encara amb més urgència que alliberin el meu client d'una vegada d'aquesta situació delicada de ser sospitós de res, que és perjudicial per als seus negocis.

PRESIDENT (*a FRANK*).

Què ha de dir a tot això?

FRANK (*calla.*)

PRESIDENT

Un menor en termes legals és aquell que té entre 14 i 18 anys. Vostè en té 19, així que les lleis penals són plenament aplicables.

FRANK

Sí.

PRESIDENT

N'és conscient?

FRANK

Sí.

ADVOCADA DEFENSORA

Aquests advertiments més aviat paternals del senyor president són potser per intimidar el testimoni? Per interès del meu client, que té dret a respirar de nou aire fresc, demano fermament al tribunal que d'ara endavant comenci a interrogar aquest testimoni com Déu mana.

(*FRANK busca OTTFRIED que li somriu de manera poc clara.*)

PRESIDENT

Procedim al jurament.

FRANK (*molt insegur.*)

Sí.

PRESIDENT

Desitja encomanar-se a Déu per fer el jurament?

FRANK (*gairebé no pot parlar.*)

Sense Déu.

PRESIDENT

Repeteixi amb mi.

(Jurament.)

PRESIDENT

Coneix l'acusat?

De cop JUDICI TUNICHTGUT. MIMÍ, molt elegant, com a testimoni.

PRESIDENT

Coneix l'acusat?

MIMÍ

Per la cuinera. Això del nen jo no m'ho vaig creure mai.

PRESIDENT

Vostè treballava com a minyona per als mateixos amos?

MIMÍ

Minyona és una mica exagerat.

PRESIDENT

Si s'ha de jutjar pel seu aspecte exterior, la seva situació ha millorat força.

MIMÍ

També per l'interior.

PRESIDENT

De què s'ocupava llavors?

MIMÍ

Mirava.

PRESIDENT

Què vol dir?

MIMÍ *(amb aires distingits.)*

Faré com si no hagués sentit aquesta pregunta indiscreta, senyor jutge.

PRESIDENT

Com diu?

MIMÍ

No em deixaré entabanar.

PRESIDENT

Aquí no entabanem ningú.

MIMÍ

Ah, no? El pobre Gustav...

PRESIDENT

No toleraré aquestes al·lusions.

MIMÍ

No crec que ho hagi fet ell. Podria haver estat jo.

PRESIDENT

S'està acusant vostè mateixa?

MIMÍ

El trobo tan divertit, senyor jutge. I sexi.

PRESIDENT

No cal seguir interrogant a la testimoni.

MIMÍ

Si vol la meva opinió, no cal fer tota aquesta comèdia. Organitzi una loteria.

PRESIDENT (*riu.*)

Veig que procura divertir al tribunal.

MIMÍ

Creu que amb una loteria anirien més innocents a la presó?

ADVOCADA DEFENSORA

Com sap que l'acusat és innocent?

PRESIDENT

També tenia relacions íntimes amb ell?

MIMÍ

Senyor jutge!

PRESIDENT

El dia de l'assassinat va estar amb ell?

MIMÍ

Va ser a la cuina. Sí. Nosaltres dos abans de sopar... Abans de sopar.

PRESIDENT

Eren tres quarts de vuit. L'assassinat es va cometre a les set. Acusat, li torno a preguntar: què va fer entre les set i tres quarts de vuit?

TUNICHTGUT

Anar a prendre l'aire.

PRESIDENT

No pot donar una altra explicació?

MIMÍ

Que potser li ha d'explicar com es pren l'aire?

PRESIDENT

Insisteix que va anar a passejar i no es va trobar ningú ni va entrar a cap botiga.

TUNICHTGUT

Sí.

MIMÍ

No et deixis intimidar.

ADVOCADA DEFENSORA

Sap alguna cosa més de l'acusat, la testimoni?

MIMÍ

Que té un amor que no te l'acabes. No com vostès, tan ensopits, semblen mòmies.

PRESIDENT

La testimoni rebrà una sanció disciplinària.

MIMÍ

Què hi fa que també anés amb altres dones? Me n'hagués pogut enamorar. La santedat del sexe ja existia abans del diluvi, igual que vostè i tota la seva tropa tutankamònica.

(Riure a la sala.)

PRESIDENT

Emportin-se la testimoni, de seguida.

(MIMÍ Canta una cantarella de "jazz-loteria". Sembla que destensa l'aire de la sala.

Riures, fins que més fort.)

PRESIDENT

Emportin-se la testimoni de seguida.

(Mimí Surt.)

VICEPRESIDENT

Cridem a declarar a la testimoni Ernestina Puscheck.

(Entra Ernestina.)

PRESIDENT

Vostè es diu Ernestina Puscheck?

ERNESTINA

Sí.

PRESIDENT

D'ofici, cuinera.... Sobre el significat del jurament....

ERNESTINA

Sí.

PRESIDENT

... n'és conscient.

ERNESTINA

Sí, sí.

PRESIDENT

Ha de dir tota la veritat i res més que la veritat.

ERNESTINA

Sí.

PRESIDENT

Vol jurar en nom de Déu?

ERNESTINA

Sí. Juro per Déu.

PRESIDENT

Repeteixi amb mi.

(Jurament.)

PRESIDENT

Coneix l'acusat des de fa uns deu mesos.

ERNESTINA

Sí.

PRESIDENT

Quan va començar la seva relació?

ERNESTINA

Sí.

PRESIDENT

Quan va...?

ERNESTINA

Va començar el primer dia de conèixer-nos.

PRESIDENT

L'acusat la va seduir?

ERNESTINA

De seguida me'n vaig enamorar.

PRESIDENT

Abans d'ell havia estat amb algun altre home?

ERNESTINA

No.

PRESIDENT

Viuen encara els seus pares? Té germans?

ERNESTINA

No. Només el tinc a ell.

PRESIDENT

I què en sap, dels fets?

ERNESTINA

Només el tinc a ell.

PRESIDENT

Tots comprenem el seu dolor.

ERNESTINA (*tota continguda.*)

Jo voldria...

PRESIDENT

Què voldria?

ERNESTINA

És que no m'ho imaginava així.

PRESIDENT

Què és el que no s'imaginava?

ERNESTINA (*tremolant.*)

No puc.

PRESIDENT

Vol dir que no pot declarar?

(*ERNESTINA assenteix.*)

PRESIDENT

Malauradament, aquest tribunal no té cap altra possibilitat per esbrinar la veritat.

ERNESTINA

Voldria tornar-me'n a casa.

PRESIDENT

No podem prescindir de la seva declaració.

ERNESTINA

No tinc res a dir.

PRESIDENT

Intentarem ser benèvols a l'hora d'interrogar-la.

ERNESTINA

Que Déu m'empari. *(Es desploma tot d'una. L'ajuden.)*

VICEPRESIDENT

Qualsevol persona amb sensibilitat pot entendre l'alteració de la testimoni. Per a qualsevol dona enamorada resulta un daltabaix que l'home escollit sigui un criminal.

ADVOCADA DEFENSORA

S'anticipa als fets. La testimoni encara no ha declarat que consideri l'acusat un criminal.

ERNESTINA

Tots som criminals.

PRESIDENT

Què vol dir? Es refereix al delicte de substitució d'infant que volia perpetrar vostè mateixa?

ADVOCADA DEFENSORA

Al meu entendre aquesta qüestió és d'enorme importància en aquest cas.

PRESIDENT

La testimoni es pot negar a declarar.

ADVOCADA DEFENSORA

És evident que l'acusat ha cregut en l'existència d'aquest fill fins ara. El tribunal ha pres nota de l'estil de vida aparentment immoral de l'acusat, i sobre això ha construït un relat...

(ERNESTINA més serena, segueix amb atenció.)

PRESIDENT

La immoralitat d'un home que considera natural tenir relacions amb cinc dones
ahora no és una qüestió aparent. Això no treu que ens pugui sorprendre la
credulitat de l'acusat.

TUNICHTGUT

A vostès també els hauria entabanat, senyor jutge.

PRESIDENT

Aquí no ens deixem entabanar.

ERNESTINA (*tranquil·la.*)

No.

PRESIDENT

Vol negar-se a declarar en la causa per intent de substitució d'infant?

ERNESTINA (*es torna a alçar, fort.*)

No.

PRESIDENT

Lavors expliqui'ns el motiu. Volia que l'acusat es casés amb vostè?

ERNESTINA

Això m'era igual. Jo només el volia a ell. Ja me les apanyo sola.

PRESIDENT

Què vol dir amb això?

ERNESTINA

No cal que ningú s'ocupi de mi.

PRESIDENT

Lavors, per què va arribar fins i tot a falsificar un certificat mèdic?

ERNESTINA

Perquè li havia promès un fill.

PRESIDENT

Quan li va prometre?

ERNESTINA

Al principi.

PRESIDENT

Al principi de la seva relació?

ERNESTINA

Donava gràcies a Déu per haver-me'l enviat. Tan sola com estava. Era molt feliç.

Llavors vaig pensar que si venia un nen...

PRESIDENT

I quan el nen no va arribar, es va sentir obligada a...

ERNESTINA

No soc una puta. Per a mi, que estiguéssim junts ho era tot. Per què em mira així?

PRESIDENT

Ningú l'està mirant de cap manera.

ERNESTINA

Jo no soc una puta.

PRESIDENT

Que no podia tenir fills, ja ho sabia d'abans?

ERNESTINA

Potser és ell el que no pot tenir fills. No n'ha tingut de cap dona.

TUNICHTGUT (*riu.*)

Hauria estat ben ximple.

ERNESTINA (*tranquil·la.*)

Però a mi em volies fotre, eh?

TUNICHTGUT

Tineta.

ERNESTINA

A mi no em fotràs.

PRESIDENT

On era el dia dels fets?

ERNESTINA

Ara ho acabo de saber.

PRESIDENT

Què acaba de saber?

ERNESTINA

Que m'enganyava.

PRESIDENT

Quan el va veure?

ERNESTINA

A dos quarts de vuit. Va venir com sempre a sopar a la cuina.

PRESIDENT

El van detenir a la cuina. Quan el va veure abans per última vegada?

ERNESTINA

A dos quarts de set.

PRESIDENT

On era?

ERNESTINA

També a la cuina.

PRESIDENT

I no li va dir on anava? Vostè on va estar-se aquest temps?

ERNESTINA

A fer la compra. Faltaven cerveses. Els rebuts són al llibre de comptabilitat.

PRESIDENT

Se'l va trobar pel carrer?

ERNESTINA

No.

PRESIDENT

Ell diu que va anar a passejar. Quan va venir de comprar, ja havia tornat?

ERNESTINA

Era a la cuina flirtejant amb la noia.

PRESIDENT

Quina noia?

ERNESTINA

La Mimí.

PRESIDENT

Sí, ja la coneixem. I no el va notar alterat?

ERNESTINA

Li estava fent la cort a base de bé.

PRESIDENT

I allí no se li va encendre la llumeta?

ERNESTINA

No m'ho vaig prendre seriosament. La Mimí?

ADVOCADA DEFENSORA

Però no era d'allò més gelosa, la testimoni?

ERNESTINA

No tenia gana.

PRESIDENT

Estava nerviós?

ERNESTINA

Ja havia menjat abans, a casa la Kudelka.

ADVOCADA DEFENSORA

I com ho sap això?

ERNESTINA (*tranquil·la.*)

Pel diari. Me'n puc anar ja?

PRESIDENT

Durant la darrera conversa va sortir el nom de la Kudelka?

ERNESTINA (*decidida.*)

Sí.

PRESIDENT

També es va parlar dels seus diners?

ERNESTINA

Sí.

PRESIDENT

Va comentar que volia aconseguir aquells diners?

ERNESTINA (*ràpidament.*)

No. No és cap lladre.

PRESIDENT

Perquè no va poder emportar-se'ls tots.

ERNESTINA

No és cap lladre.

PRESIDENT

A la butxaca li van trobar cent marcs. Són seus?

ERNESTINA

No.

PRESIDENT

De qui poden ser?

ERNESTINA

De la Kudelka.

PRESIDENT

Vam trobar l'armari dels diners obert.

ERNESTINA

Li devia acceptar diners a ella. Però un lladre, no ho és.

PRESIDENT

I un assassí?

ERNESTINA (*tranquil·la.*)

Si és la voluntat de Déu...

TUNICHTGUT

Tineta.

PRESIDENT

Què vol dir amb això?

ERNESTINA

Que les coses passen perquè Déu vol. Me'n puc anar ara?

PRESIDENT

Què ha de dir dels comentaris de la testimoni?

TUNICHTGUT (*a la lleugera.*)

Que m'encomana a Déu.

ERNESTINA (*el mira fixament, tranquil·la.*)

Adéu!

TUNICHTGUT

No deus pas creure que jo l'he matada?

PRESIDENT

La defensa té alguna pregunta més?

TUNICHTGUT

Per què calles?

ERNESTINA (*tranquil·la.*)

Sempre pensaré en tu...

TUNICHTGUT (*desconcertat.*)

T'ho creus de veritat?

PRESIDENT

Respongui la pregunta de l'acusat.

TUNICHTGUT (*furiós.*)

Faci el favor de no posar el nas a tot arreu!

PRESIDENT

L'acusat segueix sense entendre la situació en la que es troba.

TUNICHTGUT (*tendre.*)

Va, princesa meva, respon. De tu no ho suportaria. (*Li acarona la cara.*) Els altres poden dir el que vulguin.

ERNESTINA (*aguanta estoica les carícies.*)

Gustav.

(Els jutges deliberen breument.)

PRESIDENT

El tribunal ha decidit imposar-li una sanció exemplar per les contínues ofenses que ha rebut. El tribunal es retira per deliberar.

(Un oficial de justícia separa ERNESTINA i TUNICHTGUT que no s'adonen del que passa al seu voltant.)

ADVOCADA DEFENSORA

Protesto. La testimoni no ha acabat encara les declaracions.

PRESIDENT

Protesta denegada. La interrupció del judici és perfectament legal.

(El tribunal se'n va.)

ERNESTINA

Quina era la quarta?

TUNICHTGUT

Quina quarta?

ERNESTINA

La Kudelka, la noia de l'hotel i la Frieda de la casa del costat són les que he anat esbrinant fins ara. Però al diari deien que en tenies quatre a la vegada.

TUNICHTGUT

Als diaris tot ho fan gros.

ADVOCADA DEFENSORA

Li demano que no parli amb l'acusat.

ERNESTINA

Aquí també ho han dit.

TUNICHTGUT

Tu eres l'única, princesa. La legítima.

ERNESTINA

Ara ja em tornes a enganyar. Jo era la cinquena.

ADVOCADA DEFENSORA

Emportin-se la testimoni.

TUNICHTGUT (*mirant al seu voltant.*)

Ja s'ha acabat? On són els senyors del tribunal?

ERNESTINA

Qui era la quarta?

(*Apareix de nou el tribunal.*)

PRESIDENT

L'acusat rebrà una pena de deu dies d'arrest per la insubordinació contínua davant del tribunal. Té alguna cosa més a declarar, la testimoni?

ERNESTINA (*molt ferma.*)

No.

PRESIDENT

L'acusat té alguna pregunta per a la testimoni?

TUNICHTGUT

No.

PRESIDENT (a l'ADVOCADA DEFENSORA.)

La protesta de la defensa era innecessària. Ho veu?

ERNESTINA (*tranquil·la.*)

Adéu.

PRESIDENT

Donem per acabades les declaracions testimonials. El senyor fiscal té la paraula.

De cop JUDICI OLGA NAGERLE.

PRESIDENT

El senyor fiscal té la paraula.

FISCAL (*s'aixeca.*)

Seré breu. El procés ha mostrat la depravació d'aquell sector de la població en el que precisament tenim més esperances posades de cara al futur. Em refereixo a la joventut. El cas Olga Nagerle no és un cas aïllat. L'avortament i l'infanticidi s'han convertit en una pràctica habitual de la població femenina, en totes les classes socials. Fins i tot hi ha una propaganda irresponsable de certs cercles anomenats intel·lectuals per promoure aquestes idees destructores. El càstig més sever seria aquí massa lleu. Perquè, què és un càstig? Només l'opinió pública més ingènua el considera una forma emmascarada de venjança i represàlia. Però l'Estat no s'ha de venjar, ha d'advertir i protegir. O el concepte de càstig perdria tot el sentit...

De cop JUDICI contra ALFRED FISCHAU.

ADVOCADA DEFENSORA (*que continua el seu al·legat.*)

...el concepte de càstig perdria tot el sentit si hagués de fer miques el futur d'un jove prometedor com Alfred Fischau. El sentiment popular, que només els teòrics ignorants titllen de naïf, expressa en realitat la voluntat de viure més instintiva i elemental. Aquest sentiment popular ja fa temps que ha perdut la capacitat de comprendre la noció de càstig, doncs la seva aplicació ha quedat encallada en una sèrie de normes rígides i hi ha molts delictes als que no arriba de cap de les maneres. Un home jove ha comès aquí una falta per passió, enamorament eixelabrat, però ha anat de cara, amb sinceritat, fins al punt que qui tracti aquest jove de criminal potser serà ell mateix el que cometi un crim. Perquè què és un criminal? No podem respondre aquesta pregunta. Només una cosa és segura: ja fa temps que no tots els que l'Estat envia a presó són criminals. I segur que molts dels que l'Estat deixa passejar lliurement amb tots els honors ho són, de criminals. On és la relació entre delicte i condemna si la interpretació de la llei pot donar resultats tan diferents segons quin sigui i d'on sigui el tribunal? I no obstant, tots es remeten a la justícia i al dret. Ens trobem aquí davant d'un mur infranquejable: Quina és l'essència del dret?

PRESIDENT I ADVOCADA DEFENSORA. Aïllats per una llum com de canó, conversen de manera gens emfàtica, molt casual. Tothom fosc i aturat.

ADVOCADA DEFENSORA

Quina és l'essència del dret?

PRESIDENT (*somriu.*)

Estimada col·lega, deixi-ho estar. L'essència del dret no es pot definir, com l'essència de la vida o de l'electricitat. Només se'n coneix la seva aplicació.

ADVOCADA DEFENSORA

L'electricitat és una força natural que s'ha originat fora de la nostra voluntat. Però el dret és una creació de l'intel·lecte, com les matemàtiques, que acceptem de comú acord i està subjecte a la nostra voluntat, a les nostres lleis.

PRESIDENT

I aquí rau la seva maleïda ambigüitat. Si entenem el dret com les matemàtiques, llavors resulta inútil per a la vida. És doncs una força natural? Sí, una força natural que engega a rodar les nostres construccions mentals una vegada i una altra. Mantinguem aquestes construccions mentre puguem. És l'única salvació que tenim.

ADVOCADA DEFENSORA

I si s'esvaeixen?

PRESIDENT

Llavors serà l'anarquia.

ADVOCADA DEFENSORA

Fins i tot l'estat més modèlic no és més que un conglomerat de persones que viuen les unes al costat de les altres de manera anàrquica. És cert que hem creat les convencions com a ciment, però són alguna cosa més que un revestiment exterior fixat amb actes de cortesia, de correcció, de moral obligada i dosis calculades de respecte?

PRESIDENT

I la nació?

ADVOCADA DEFENSORA

En moments puntuals ens envaeix de sobte un sentiment de solidaritat... D'això en dius nació? Aquest sentiment de solidaritat també el tenen les vaques pasturant quan ve una tronada.

PRESIDENT

La pertinença a l'espècie humana pressuposa l'existència del dret.

ADVOCADA DEFENSORA

Doncs jo només he trobat manifestacions d'aquesta pertinença just allí on es tomba aquest dret i es parla de criminals. La forma negativa és aquella en què les persones viuen les unes al costat de les altres de manera egocèntrica, amb indiferència, mirant però sense intervenir. Aquests són els únics crims de veritat, perquè el seu origen està en la insensibilitat del cor, en la desídia de la ment; és, per tant, una negació total del principi vital i de la idea de solidaritat. Però aquests crims no es castiguen. Els altres actes delictius són, al contrari, manifestacions de la voluntat de viure i només per això ja són positius, però en tots els casos demostrats es castiguen com a crims, «en nom del poble».

(Retornem on érem.)

De cop tothom dret. El PRESIDENT llegeix les sentències.

SENTÈNCIA OLGA.

PRESIDENT *(fort.)*

En nom del poble! Aquest tribunal condemna l'acusada Olga Nagerle per assassinat a vuit anys i deu mesos de presó.

KUMMERER

Déu dels cels! *La pren als braços.*

SENTÈNCIA SCHIMMELVEIS.

PRESIDENT *(fort.)*

En nom del poble! L'acusat Immanuel Schimmelweis queda lliure de l'acusació de xantatge. L'Estat es fa càrrec de les costes processals.

ADVOCADA DEFENSORA

Enhorabona, senyor Schimmelweis.

SCHIMMELWEIS

Ja era hora. Adéu siau a tothom! *(Surt.)*

FRANK

Ottfried!

(OTTFRIED s'amaga.)

SENTÈNCIA ALFRED.

PRESIDENT *(fort.)*

En nom del poble! El tribunal condemna l'acusat Alfred Fischau per robatori greu a cinc mesos de presó. Tanmateix, tenint en compte les causes atenuants, s'ha decidit concedir-li la llibertat vigilada durant aquest període.

ALFRED

Gràcies. Moltes gràcies.

SENTÈNCIA TUNICHTGUT.

PRESIDENT *(fort.)*

En nom del poble! L'acusat Gustav Tunichtgut es condemna a mort per assassinat i, abans, a tres setmanes de presó per les contínues ofenses al tribunal i a la fiscalia.

TUNICHTGUT *(brama.)*

Fills de puta! *(Anant cap al president.)*

(L'aturen. Tumult.)

ADVOCADA DEFENSORA

Tranquil. Presentarem recurs.

(ERNESTINA s'ha desmaiada.)

Música. Amb les sentències han anat caient folis del sostre? Paperassa. Força Caos. S'aconsegueix que l'escena quedi buida només resten el PRESIDENT i l'ADVOCADA DEFENSORA. I un únic instrument, el contrabaix? I també els espectadors que tant el PRESIDENT com l'ADVOCADA DEFENSORA incorporaran (apel·lant-los) en la conversa següent.

PRESIDENT

Potser... *(somrient.)* Potser té raó... i tots estem sotmesos a la gran llei de l'autodestrucció. Le seves preguntes m'han estimulat d'allò més. M'encanten aquestes converses abans de dinar.

ADVOCADA DEFENSORA

En tot cas, és desesperant veure com moltes vegades, les lleis semblen fetes per encoratjar a cometre crims.

PRESIDENT

Tot el que toca la ment sempre tindrà una part de misteri. Al cervell s'hi troba l'origen del món, i dels sentiments.

ADVOCADA DEFENSORA

Parla de sentiments, emoció, i jutja crims, raó?

PRESIDENT

Què són sinó els crims? Deixem-ho estar. Així s'ha fet sempre.

ADVOCADA DEFENSORA

No en traurem l'aigua clara?

PRESIDENT

Val més que anem passant.

ADVOCADA DEFENSORA.

Perdoni però si sempre ens deixem guiar pel costum i no hi fem res... i deixem que tota aquesta jurisprudència (*per la paperassa*) segueixi igual...de què ens serveix pensar?

PRESIDENT

Pensar? (*riu*) Pensar? Com més aviat ens deslliurem d'aquesta remaleïda pregunta, més bé li anirà al món.

El PRESIDENT surt. ADVOCADA DEFENSORA sola. El contrabaix fa una darrera nota i l'ADVOCADA DEFENSORA diu a públic:

Crec que a tots plegats ens convé un descans: Entreacte.

Fosc i teló.

ENTREACTE

ACTE III

L'espai és una estilització d'un cabaret berlinès de finals dels anys 20 del segle XX. Podria recordar en algun aspecte, el petit bar de la Kudelka però ara "magnificat". Un escenari i tot de taules pertinents. A l'escenari un combo de jazz toca. En aquest escenari paral·lelament s'hi podran produir números de cabaret, màgia... per determinar. Ja es veurà. Diverses veus s'hi aniran afegint més com a quart instrument que no pas cantant. Ja es veurà. La música ha de tenir l'aroma d'una improvisació contínua "baix continu" de les escenes menys en moments pertinents. Fum. Travestis. Cambrers. Cambreres. Erotisme. Grotesc (molt Otto Dix, molt George Grosz.) Molta vermellor. Un submón, cares grotescament pintades? Moviment. Gent ballant aleatòriament. Aquesta serà la dinàmica que hauria de tenir aquest tercer acte, amb diverses cadències segons convingui.

Cada taula representarà una estança concreta (són les translacions de les Habitacions del primer acte).

Número col·lectiu inicial de cabaret on KUNIGHGUT és el mestre de cerimònies. Petit parlament tipus: Willkommen, bienvenue, welcome... i es canta:

Qui pringa, avui en dia?

*Avui en dia
avui en dia
qui no pillà
és un pringat.*

*El pare pillà
licors
la mare pillà
patates
ma germana pillà
amors
i jo dineros i calces.*

*El problema de pillar
no és pillar
és si et pillen
que després
entre reixes
et toca a tu pringar.*

*I... per què pillla la mare?
Per què pillla el pare?
Per què pillla la iaia?
Per necessitat.
Més.. per què no pringa la banca?
Per què no pringa el jutge?
Per què no pringa qui mana
si són els que més pillen?*

*Avui en dia
avui en dia
si ho diu la Llei
si et pillen
-culpable
o innocent-
ets un pringat.*

TAULA 1. Saló casa JOSEF.

JOSEF

I per a tu quant en demanes?

OTTFRIED

El deu per cent.

JOSEF

Quatre mil marcs!

OTTFRIED

Doncs, deixa-m'ho estar.

JOSEF

Mira com ensenya les ungles. (*Riu.*) I jo que et tenia per delicat.

OTTFRIED (*riu.*)

Això era abans. I si jo tinc ungles, tu tens urpes, així que ens complementem bé.

JOSEF (*riu. taral·leja la música que sona*)

OTTFRIED

Tu i jo ens podríem posar el món a la butxaca...

JOSEF

Tu i jo?

OTTFRIED

...si fem negocis junts. Però ben lluny d'aquí. Aquest lloc ens compromet.

JOSEF

Jo aquí m'hi sento molt bé.

OTTFRIED

Les nostres famílies estan tacades judicialment. Això pot perjudicar la nostra bona fama.

JOSEF (*riu.*)

L'Alfred, marxa avui mateix cap a Amèrica.

OTTFRIED

Amb la teva mare?

JOSEF

La meva estimada mare es recupera al sol de la Riviera. Vols saber-ne més?

D'aquí un any ningú en parlarà de tot això. (*Crida cap a la cuina.*) Ernestina!

(*Entra ERNESTINA.*)

JOSEF

La Carla ja pot anar parant taula.

(*Surt ERNESTINA.*)

OTTFRIED

Esperes visita?

JOSEF

Dues senyoretes. Vols participar de la festa?

OTTFRIED

Gràcies. Ja he quedat.

JOSEF

Ja t'entenc. *(Riu.)* Tens uns altres gustos.

OTTFRIED *(molest.)*

Demà al matí enllestim sens falta aquest negoci.

JOSEF

Que potser estàs impacient?

OTTFRIED *(amb aire desafiant.)*

He de tenir por d'alguna cosa?

JOSEF

No.

OTTFRIED

Si demà a les deu del matí no tinc la teva signatura, tancaré l'acord en un altre lloc.

JOSEF

No has de tenir por de res.

OTTFRIED

Me'n puc fiar?

(Entra CARLA -germana petita de MIMÍ- i para taula.)

JOSEF

Les copes de vi van a la dreta.

OTTFRIED *(de sobte.)*

S'ha sentit la porta?

JOSEF

Deu ser en Frank.

OTTFRIED *(ràpidament.)*

Fins demà, doncs.

JOSEF

L'estàs esquivant?

OTTFRIED va a la Taula 2. FRANK que l'ha vist de lluny el segueix.

Orquestra de jazz, amb música suau.

Taula 2. Habitació arreglada casa OTTFRIED.

FRANK

Per què m'esquives? Per què t'amagues de mi?

OTTFRIED

Què hi fas aquí?

FRANK

Et penses que no ho veig?

OTTFRIED

Tinc altres coses a fer. Per cert, la meva germana m'ha donat records per a tu.

FRANK

Gràcies.

OTTFRIED

Li va de meravella. Sud-amèrica és la terra del futur, diu a la carta.

FRANK

No has tornat a veure Schimmelweis?

OTTFRIED

No. Sud-amèrica és la terra del futur... es veu que l'oncle Dietrich té una finca enorme...

FRANK

Però alguna vegada l'hauràs vist en aquest temps?

OTTFRIED

En Dietrich?

FRANK

En Schimmelweis.

OTTFRIED

Deixa'm en pau amb en Schimmelweis.

FRANK

Així no en saps res?

OTTFRIED

Què he de saber? Per això has vingut aquí?

FRANK

Per sentir que Sud-amèrica és la terra del futur, no.

OTTFRIED

Doncs a mi Sud-amèrica sí que m'interessa. Ara mateix estic a punt de tancar un negoci gros entre el teu germà i el meu oncle, vull dir, el meu cunyat. (*Riu.*) Que ve a ser el mateix.

FRANK

Què ve a ser el mateix?

OTTFRIED

El meu oncle, que és el meu cunyat.

FRANK

I jo que hi tinc a veure amb el teu oncle? Vols dir que me n'hauria d'anar?

OTTFRIED

Si vols li puc escriure.

FRANK

I quant trigaria?

OTTFRIED

Catorze dies.

FRANK

Creus que dispo de catorze dies? Saps molt bé que em poden detenir en qualsevol moment.

OTTFRIED

Ja et vaig deixar clar abans del judici que tot això no és cosa meva.

FRANK

Em vas aconsellar en tot, Ottfried. No et vas apartar del meu costat.

OTTFRIED

Tenia por per a tu. Recordes la pistola?

FRANK

Tenies por per si declarava contra Schimmelweis.

OTTFRIED

T'ho vas jugar a cara o creu. Qualsevol que decideixi a cara o creu si comet perjuri hauria d'anar directe a presó, tant se val les circumstàncies.

FRANK (*se li tira a sobre.*)

Si vas ser tu que...

OTTFRIED (*l'atura.*)

Vols que et detinguin?

FRANK

Potser seria el millor.

OTTFRIED

Va, beu i calma't.

FRANK

Amb tu no hi ha manera.

OTTFRIED

T'he demostrat la meva amistat amb escriu, més que altres...

FRANK

Qui vols dir?

OTTFRIED

No vull dir noms. L'Òscar et va girar l'esquena de seguida.

FRANK

Deixa l'Òscar en pau. Tu què saps de l'Òscar?

OTTFRIED

Que ara es deixa veure amb un franceset.

FRANK

No t'he preguntat què fa l'Òscar. Si volgués saber alguna cosa de l'Òscar series l'última persona a qui preguntaria.

OTTFRIED

És clar, li preguntaries a ell.

FRANK (*empipat.*)

Evidentment.

OTTFRIED

És clar.

FRANK

L'Òscar no surt amb cap franceset. És més aviat aquest nen gavatxo que no el deixa en pau.

OTTFRIED

És clar.

(Pausa.)

FRANK

Gràcies.

OTTFRIED

T'agradaria anar a Sud-amèrica o no?

FRANK

Què val el passatge?

OTTFRIED

Ho hauríem de preguntar.

FRANK (*mirant les copes de la taula.*)

Esperes algú?

OTTFRIED

Un company de negocis.

FRANK (*pausa.*)

Creus que em cal fugir?

OTTFRIED

Crec que les teves pors són exagerades.

FRANK

Potser ni es tornen a mirar la meva declaració. No hi ha cap sospita.

OTTFRIED

Sí, pot passar.

FRANK

Què pot passar?

OTTFRIED

Tens raó.

FRANK

Que et vagi bé.

OTTFRIED (*animat.*)

A reveure!

FRANK (*pausa.*)

Em dones la mà?

OTTFRIED

I tant! Quina pregunta! (*Li estreny la mà.*)

(FRANK el besa. I li mossega el llavi.)

OTTFRIED

Què fots?

L'orquestra de jazz amb música suau.

Taula 1. Saló JOSEF.

JOSEF

A quina casa havies servit abans que poses les copes de vi a l'esquerra?

(CARLA calla.)

JOSEF

Les copes de vi sempre van a la dreta.

(CARLA calla.)

JOSEF

Respon.

CARLA (*continguda.*)

El senyor no m'ha de cridar d'aquesta manera.

JOSEF

Que no he de fer què?

CARLA

Si us plau.

JOSEF

I què si crido? On es posen les copes de vi?

CARLA (*reprimint-se.*)

A la dreta. El senyor tampoc ha d'intentar forçar la meva porta a la nit.

JOSEF

Com?

CARLA

Jo no me'n vaig amb qualsevol.

JOSEF

Soc un qualsevol?

CARLA

Només volia que el senyor ho sabés.

JOSEF

Vols mirar-me quan et parlo?

CARLA

He de parar taula.

JOSEF (*La besa. Ella li pega a la cara i s'allibera. Riu.*)

Per què t'ha fet tan bonica, la naturalesa?

CARLA

Això no és motiu per...

JOSEF

Demà tornaré a trucar a la teva porta.

CARLA

Li arrencaré els ulls.

JOSEF

Ja ho veurem això.

CARLA (*desesperada.*)

No estic lliure.

JOSEF

I quina noia bonica ho està?

CARLA

Que li quedi clar.

JOSEF

En això, la teva predecessora, la teva germana va ser més llesta que tu. Ara té pis propi, tres xicots i un professor particular.

CARLA

Jo no vull tres xicots, ja en tinc un.

JOSEF

Que deu ser un pobre desgraciat.

CARLA

És boxejador.

JOSEF (*insegur.*)

Boxejador?

CARLA

Si ho arriba a saber, el partirà en dos. Val més que vigili.

JOSEF (*desafiant.*)

I què li diràs? Res. Au, cap a la cuina. (*Rotund.*) Per què no vas a la cuina?

CARLA (*immòbil.*)

Necessito diners, molts diners.

JOSEF

Mira-te-la. Demana'ls-hi a ell.

CARLA

No té ni cinc.

JOSEF

Quants?

CARLA

Doni'm els diners i treballaré dos mesos de franc.

JOSEF

Quants diners necessites?

CARLA

50 marcs?

JOSEF (*riu.*)

Vas forta.

CARLA

Ajudi'm. Treballaré dos mesos de franc.

JOSEF

En dos mesos t'ho hauràs guanyat igualment.

CARLA

Però ho necessito de seguida. Ajudi'm, per l'amor de Déu! Sinó em mataré.

JOSEF

Sense aquesta comèdia teva, avui m'hauria pogut estalviar dues senyoretes.

CARLA

No puc viure més així.

JOSEF

Demà al vespre ho veurem, el que pots.

CARLA

S'està aprofitant de mi.

JOSEF

En pots dir com vulguis.

CARLA

Si ell ho arriba a saber, em trec la vida.

JOSEF

No n'ha de saber res, el boxejador. Au, va, cap a la cuina.

CARLA

L'estimo tant. (*Girant-se i mirant-lo fixament.*)

Taula 3. Habitació D'ALFRED. Maletes fetes i n'acaba de tancar una. Entra FRANK.

ALFRED (*en veu baixa.*)

Frank.

FRANK

No sabia que eres aquí. (*Fa l'acció de marxar.*)

ALFRED

No, entra.

FRANK

És que el Josef està a la sala d'estar preparant una de les seves bacanals. I em pensava que tu ja havies marxat. Te'n vas a Amèrica, oi?

ALFRED

Entra. El meu tren no surt fins d'aquí una hora.

FRANK

Que et vagi bé, Alfred.

ALFRED

M'agradaria que fossis tan feliç com jo. Aquesta sentència m'ha salvat la vida.

FRANK

Et felicito.

ALFRED

Tu també hi eres, al jutjat, oi?

FRANK

Només com a testimoni. Res important.

ALFRED

Estava tan enfeinat amb les meves coses... *(En veu baixa.)* Encara estàs enfadat amb mi?

(FRANK se li apropa.)

ALFRED

Frank! *(L'abraça espontàniament.)* Però si estàs tremolant!

FRANK

He sigut molt injust amb tu. Ara em torno a sentir com quan érem nens, aquella època sense preocupacions.

ALFRED

Per què ho hem fet tot tan difícil?

FRANK

És la vida. Ens hem fet grans.

ALFRED

T'estimo molt, Frank.

FRANK

Què et fan quan et detenen?

ALFRED

No en puc parlar.

FRANK

Tan terrible és?

ALFRED

Per què ho vols saber?

FRANK

Potser a mi també em tocarà. Tinc una manera de sentir diferent de la teva i la dels homes en general. No sento res per les dones. I això està prohibit per llei. Jo he infringit aquesta llei... He caigut en mans d'un xantatgista que ho sap tot i m'ha obligat a jurar que no ho és. També vaig haver de jurar que no soc homosexual.

ALFRED

T'hauries pogut negar a declarar.

FRANK

Quan et comencen a preguntar demanant explicacions per a tot, fins al punt que t'envien al metge forense perquè t'examini, quan et sacsegen per tot arreu fins que estàs desfet, et mors de la vergonya.

ALFRED

No n'hi ha cap, de vergonya.

FRANK (El besa.)

ALFRED (divertit) Besa bastant més bé la teva mare. (*Riu.*) Jo també porto la vergonya de tenir antecedents penals. I què? No me n'avergonyeixo. (*De sobte.*) Te'n vens amb mi. Anem a la Riviera.

FRANK

No anaves a Amèrica?

ALFRED

Agafa el més necessari.

FRANK

No puc. He quedat.

ALFRED

Amb un amic?

(*FRANK assenteix.*)

ALFRED

Podem passar per casa seva i t'acomiares d'ell. On viu?

(*FRANK no pot ni parlar.*)

ALFRED

Què tens, ara?

FRANK

Només puc veure'l a dos quarts de deu a l'Atlàntic. Cada vespre és allà assegut, amb un francès adolescent.

ALFRED

Ja no esteu junts?

(*FRANK assenteix.*)

ALFRED

I què et lliga aquí?

FRANK

L'he de veure. Jo m'assec unes taules més enllà i els miro...

ALFRED

Per què t'humilies d'aquesta manera?

FRANK

Hauries de veure com em tracta l'Ottfried. Ho sap tot.

ALFRED

L'Ottfried no m'ha agradat mai. És un criminal.

FRANK (*riu.*)

I tu... i aviat jo. Estem marcats.

ALFRED

No. Nosaltres no.

FRANK

És igual

ALFRED

Vols que t'expliqui els horrors de la presó preventiva?

FRANK

No m'espantis. Ja n'estic prou, d'espantat. Però, ara mateix, saps, em sento alleujat, com si m'haguessin tret un pes de sobre.

ALFRED

Vine amb mi, Frank.

FRANK

Voldria allargar tant com pugui aquesta bonica sensació.

ALFRED

Fins i tot l'horror que tems, d'alguna manera l'esperes.

FRANK (*somriu.*)

Segueix parlant. Feia temps que no em sentia tan bé.

ALFRED

Se'n diu expiació.

FRANK

No has d'acabar de fer les maletes?

ALFRED

Ja les tinc fetes.

FRANK

I els llibres?

ALFRED

Te'ls deixo a tu.

FRANK

Gràcies. Fa temps que vaig vendre tots els meus. (*Respirant a fons.*) Per fi podré tornar a llegir.

ALFRED

Frank.

FRANK

Parlem de quan érem petits. De quan érem nens.

(ALFRED gairebé no pot contenir el plor.)

L'orquestra de jazz amb música suau.

Taula 4. Cuina d'on treballa ERNESTINA.

ADVOCADA DEFENSORA

Tinc bastantes esperances.

(ERNESTINA molt enfeïnada.)

ADVOCADA DEFENSORA

Però m'ha d'ajudar.

ERNESTINA

D'aquí deu minuts he de tenir la maionesa a punt per servir.

ADVOCADA DEFENSORA

Li recordo les paraules del fiscal que va tergiversar la seva declaració. Només faltava això per tenir més indicis! Per cert, és el mateix fiscal que porta la causa contra vostè per substitució d'infant.

ERNESTINA

I vostè em vol defensar? No em fa patir això.

ADVOCADA DEFENSORA

Mira que és d'idees fixes.

ERNESTINA

Això era un compliment?

ADVOCADA DEFENSORA

Amb vostè no es pot parlar.

ERNESTINA *(irònica.)*

Tunichtgut era d'una altra pasta, un home d'honor.

ADVOCADA DEFENSORA

Amb la mateixa fal·lera que volia forçar un fill ara l'enviarà a la mort.

ERNESTINA (*tranquil·la.*)

Qui, jo?

ADVOCADA DEFENSORA

O almenys no fa res per impedir l'execució.

ERNESTINA

Encara és millor això que si li hagués engegat un tret jo mateixa. S'ho hauria ben merescut, o no?

ADVOCADA DEFENSORA

Què diu que és millor?

ERNESTINA

Que ho facin ells, el tribunal, en nom del poble.

ADVOCADA DEFENSORA

Encara que hagués comès l'assassinat, vostè no hauria de plànyer esforços per aconseguir-li un indult.

ERNESTINA

Quines coses pensa! No es tracta de l'assassinat.

ADVOCADA DEFENSORA

Amb el que ell ha suportat, la seva necessitat de revenja ja hauria d'estar satisfeta.

ERNESTINA

No he satisfet res, jo.

ADVOCADA DEFENSORA

En tot cas, la seva vida ha quedat destrossada.

ERNESTINA

Doncs la meva no.

ADVOCADA DEFENSORA

Entri en raó, dona, i llegeixi la petició de gràcia que li he redactat. No es pot fer altra cosa. Justament avui el tribunal ha desestimat la revisió del cas.

ERNESTINA

Primer m'he de rentar les mans. (*Agafa el paper i llegeix.*) Petició de gràcia.

ADVOCADA DEFENSORA

Ha de signar aquí.

ERNESTINA

Però si ell no va ser l'assassí, per què necessita una petició de gràcia? (*Aparta el paper.*)

ADVOCADA DEFENSORA

El tribunal està convençut que ell és l'assassí.

ERNESTINA

I vostè?

ADVOCADA DEFENSORA

No hi va haver manera de trencar la cadena d'indicis. Però el meu sentit comú em diu més aviat que no.

ERNESTINA

Així doncs, qui va ser?

ADVOCADA DEFENSORA

Probablement algun client habitual de la Kudelka.

ERNESTINA

Un client habitual...

ADVOCADA DEFENSORA

En tenia molts.

ERNESTINA

És clar. (*Prova la maionesa.*) No ha menjat mai una maionesa com aquesta. La vol provar?

ADVOCADA DEFENSORA

Gràcies. No.

ERNESTINA

Alguna cosa més?

ADVOCADA DEFENSORA

Senyora Puschek, posaria la mà al foc...

ERNESTINA (*obre la porteta de la cuina o li acosta una espelma o...*)

Ja l'hi pot posar.

ADVOCADA DEFENSORA

Amb vostè no es pot parlar.

ERNESTINA

No volia posar la mà al foc?

ADVOCADA DEFENSORA

Signarà la petició de gràcia o no?

ERNESTINA

El tribunal ja ha dictat sentència.

ADVOCADA DEFENSORA

Això no vol dir res.

ERNESTINA

Així que el tribunal demostra coses que no són veritat?

ADVOCADA DEFENSORA

El tribunal és una institució que encara no és perfecta.

ERNESTINA

Doncs haurien de tenir la boca callada i no ficar-se allà on no els demanen.

Nosaltres ja ho hauríem arreglat sols.

ADVOCADA DEFENSORA

Vol castigar el tribunal? O es tracta de salvar la vida de Tunichtgut?

ERNESTINA (*enfadada*)

Si es pot demostrar que ell no és l'assassí...

ADVOCADA DEFENSORA

Té alguna sospita?

ERNESTINA

Només em faltaria desfogar-me amb vostè.

ADVOCADA DEFENSORA

Parli d'una vegada, per l'amor de Déu!

ERNESTINA

A Déu, deixi'l en pau.

ADVOCADA DEFENSORA

Ernestina Puschek, sap alguna cosa de l'assassinat de la Kudelka?

ERNESTINA

Què ha de saber vostè, de Déu!

ADVOCADA DEFENSORA

No torni a canviar de tema.

ERNESTINA

Ell vol que les coses es quedin així.

ADVOCADA DEFENSORA

Encara que només tingui la més lleugera sospita... S'acaba de delatar.

ERNESTINA

Quan m'he delatat, jo?

ADVOCADA DEFENSORA

...parli, dona. A vostè no li causarà cap problema. Ho faré saber sense ni tan sols esmentar el seu nom.

ERNESTINA

Però el seu nom sí que el voldrà esmentar, oi? Que no en té prou, encara?

ADVOCADA DEFENSORA

No vull deixar d'intentar res.

ERNESTINA

Vostè el que vol és tornar a sortir als diaris. La gran protagonista.

ADVOCADA DEFENSORA

Parli d'una vegada, per l'amor de Déu.

ERNESTINA

Ja hi tornem a ser? Vostè és jueva.

(Silenci de tothom del cabaret.)

ADVOCADA DEFENSORA

Què diu ara?

ERNESTINA

No li penso dir res a una jueva.

ADVOCADA DEFENSORA

No soc jueva.

ERNESTINA

Tots els advocats són jueus. Se sap.

ADVOCADA DEFENSORA

Si algú pot ajudar el seu promès, aquesta soc jo.

ERNESTINA

No és el meu promès ni jo la seva promesa. O és que es poden tenir cinc promeses alhora?

ADVOCADA DEFENSORA

Miri'm als ulls.

ERNESTINA *(ho fa.)*

Ell vol que tot segueixi com està.

ADVOCADA DEFENSORA

Qui vol que tot segueixi com està?

ERNESTINA

Déu.

ADVOCADA DEFENSORA

Vol fer el favor de dir-me ja, amb tota claredat, si sap alguna cosa o no? Entri en raó.

ERNESTINA

A una jueva, mai.

ADVOCADA DEFENSORA

No soc jueva.

ERNESTINA

Vostè creu que ho ha fet ell?

ADVOCADA DEFENSORA

Aquesta no és la qüestió. Què?

ERNESTINA

Jo sospito de tothom.

ADVOCADA DEFENSORA

Signi el document, doncs.

(ERNESTINA estripa el paper.)

ADVOCADA DEFENSORA

S'està comportant d'una manera extremadament sospitosa. La faré tancar

ERNESTINA

No, si al final l'hauré comès jo, l'assassinat.

ADVOCADA DEFENSORA

En seria capaç.

ERNESTINA

Fora o li tiro el brou a la cara, jueva.

(Entra CARLA.)

CARLA

He de servir taula?

ADVOCADA DEFENSORA

Ens veurem aviat.

(Surt.)

(Retorna la música de jazz.)

CARLA

He de servir taula?

ERNESTINA (*apàtica.*)

No.

CARLA

Què tens?

ERNESTINA

Ja està.

CARLA

Què ja està?

ERNESTINA

Escolta'm bé. No permetis mai que ningú et trepitgi.

CARLA

I què he de fer? Necessito els diners.

ERNESTINA

No.

CARLA

M'ha fet arribar una nota. Que me'n desfaci. Que no és una operació sinó una intervenció, diu. Que no és cap crim. M'ha passat el nom d'una dona que diu que m'ajudarà.

ERNESTINA

Són tots uns porcs.

CARLA

L'estimo tant. El vull tenir.

(ERNESTINA *recull del terra els paperets estripats de la petició, els posa bé damunt la taula. Agafa una mena de tupper de menjar i va cap a la taula 5.*)

L'orquestra de jazz, amb música suau.

Taula 5. *KUMMERER sol, escrivint a la seva cambra. Entra ERNESTINA.*

KUMMERER

Em recorda els meus anys d'institut, la millor època de la meva vida. Jo tothora empollant i la mare que em portava el menjar a l'habitació, com fas tu cada dia.

ERNESTINA

Què escrius dia i nit? T'hauria de tocar el sol.

KUMMERER *(somriu.)*

Un llibre que portarà per títol: No hi ha criminals.

ERNESTINA

Si jo no us hagués promès quedar-me el nen. Passa'm una mica més de somnífer.

KUMMERER

Però si ahir...

ERNESTINA

Va ser culpa meva.

KUMMERER

Té, una pastilla.

(ERNESTINA li pren de les mans el tub sencer.)

KUMMERER

Amb una de Veronal ja fas.

ERNESTINA

En necessito més.

KUMMERER

Vigila, són de trenta mil·ligrams.

ERNESTINA

I si me les prenguéis totes de cop?

KUMMERER (*riu.*)

Pararies morta, boja.

ERNESTINA (*riu.*)

Morta? Va, menja alguna cosa.

KUMMERER

Cuines molt bé. Morta a l'acte.

ERNESTINA

A la caixa d'estalvis hi tinc 460 marcs. Aquí tens la llibreta.

KUMMERER

Què n'he de fer jo, d'aquesta llibreta?

ERNESTINA

Vull que me la guardis. No em fio de la nova.

KUMMERER

No t'entenc.

ERNESTINA (*amable.*)

Tu escriu aquest llibre. Per l'Olga.

KUMMERER (*senzill.*)

Treballaré i no em desesperaré. Aquests vuit anys també passaran, i seguirem endavant.

(*ERNESTINA se'l queda mirant llargament imperceptible. KUMMERER segueix escrivint. ERNESTINA, surt.*)

KUMMERER (*en veu alta.*)

Cometem un error de lògica, profans com som en la matèria. A una sentència judicial li donem un valor públic i moral. Però el valor moral dura de per vida, mentre que la sentència i la pena provenen d'una altra esfera: la del tribunal. Un món a part, petrificat de fa segles, inamovible. Com és possible que tingui aquest poder engegador sobre nosaltres? (*Es queda pensant.*) I nosaltres...

L'orquestra de jazz, amb música suau.

Taula 6. Bar. TUNICHTGUT parlant amb l'ADVOCADA DEFENSORA.

TUNICHTGUT

Diuen que s'ha fet famosa.

ADVOCADA DEFENSORA

Si que has canviat, Gustav. No hauries de ser a presó ara mateix?

TUNICHTGUT

De nit, quan apago el llum, m'esgarriro de pensar en mi mateix i el que ha passat. Jo, condemnat per assassinat? Tanco els ulls i surto a esbargir la ment. Per això ara soc aquí en forma de consciència teva.

ADVOCADA DEFENSORA

És la justícia terrenal. Per això es va crear.

TUNICHTGUT

Què passarà?

ADVOCADA DEFENSORA

No has de tenir por de res.

TUNICHTGUT

No dormo. Pensant-hi.

ADVOCADA DEFENSORA

Amb això estàs tocant un dels temes més profunds de l'existència humana. El remordiment.

TUNICHTGUT

No té cap mena de sentit.

ADVOCADA DEFENSORA

Aquesta contradicció és la base del món. Si de veritat poguéssim viure segons la raó, ja estaríem tots morts. Hem de pensar per poder creure que no som com els

animals. Però pensar i pensar fins al fons són dues accions radicalment diferents. Pensar vol dir viure; pensar fins al fons, morir... D'aquí a uns dies, malauradament, ja podràs tornar a agafar el son.

TUNICHTGUT

I si no vaig ser jo? Creus que vaig ser jo?

ADVOCADA DEFENSORA

Aquesta pregunta, ara, no té gaire importància per al sentit bàsic de la pena de mort. La volem abolir per no córrer el perill de matar algú innocent, no sigui cas que la nostra tranquil·litat i la nostra bona consciència es vegin pertorbades. Però en realitat, la voluntat de destruir és un instint tan primari com la voluntat de viure. Després de molt temps d'haver abolit la pena de mort, encara la portarem a dins, sotjant per saltar en un moment donat. És una manifestació de l'instint primari, una bèstia que portem dins, i per tant, no es pot eliminar del tot. *(Li fa un petó.)* Mai podrem vèncer la bèstia. L'Estat prou que se n'encarrega. *(Rient.)* Bé.

TUNICHTGUT

Fills de puta.

ADVOCADA DEFENSORA *(Veient que ve el PRESIDENT.)*

Ah! Senyor President! Una altra copa?

(S'hi afegeix el PRESIDENT que ve del lavabo. Objectivament begut. TUNICHTGUT surt. L'ADVOCADA DEFENSORA pertinentment indicarà a una senyoreta que porti beguda.)

PRESIDENT: Sí. On érem? La nació ho és tot. Cas resolt. Aquesta suposada democràcia que ens han imposat ja fa 9 anys, aquesta democràcia està a punt de desaparèixer. Es veu a venir. Fins les darreres eleccions sempre he votat un partit democràtic, jo, ja no. Vaig viure una guerra. Vaig defensar la meva terra. Crec que si encara hi soc a temps en viuré una altra, de guerra, i també la defensaré. De qui sigui. Si són crims, he de ser penat davant la llei? Nosaltres ho

fem tot d'acord a les lleis. Nosaltres som la llei. Jo soc la llei. Tots som llei. Encara no estem en guerra. S'alvira un moviment. N'hem de ser responsables. El món no ho entendrà per això ens caldrà convèncer primer als corresponsals de guerra estrangers. Encara no estem en guerra. *(Arriba la cambrera (un transvestit?) amb les copes. El PRESIDENT la interpel·larà i se l'acabarà seient a la falda.)* Però que els hi quedi clar als estrangers, a tots, que nosaltres no atacarem. Nosaltres ens defensarem. Quan arribi el moment. Que arribarà. L'art de tot bon estadista consisteix en pensar políticament. Sé de què parlo. És un pensament particular. Gens fàcil. L'error més gran és creure que un mateix està per sobre de determinats prejudicis. I no! Oi que no, preciositat? Ho veig. El dia de demà pot arribar a ser un dels més memorables de la nostra història. No només demà el matí, que també. Això espero. Sinó el demà. El més enllà. Demà. Vols que et confessi un secret a cau d'orella? *(Riu.)* Acosta't, que no mossego! L'intel·lectualisme desarrela. No facis cas dels llibres. Fora llibres.

SENYORETA

Fora llibres *(Riu)*.

PRESIDENT

Bona noia. Ah, i com deia el meu avi, recorda: "Sovint, uns peus bruts pertanyen a un home net".

SENYORETA

Sap què deia el meu?: "Que la realitat no t'impedeixi el somni".

PRESIDENT

Bona, aquesta!

(Es besen.)

Taula 1. *JOSEF i dues senyoretes. JOSEF tira vi directament a la boca de la primera senyoreta.*

PRIMERA SENYORETA

Que m'ofego.

JOSEF (*riu.*)

Alguna cosa has de fer a canvi dels meus diners.

(*La segona senyoreta riu.*)

JOSEF

Tu riu, que aviat t'emportaràs una altra cosa a la boca. (*Riuen, mengen i beuen.*)

Taula 2. OTTFRIED i un home jove.

OTTFRIED (*riu.*)

No cal que tinguis vergonya. Les barreres hi són per saltar-se-les. Quants anys dius que tens?

HOME JOVE

18?

OTTFRIED (*riu.*)

Una mica de vi? (*Li ofereix la copa.*)

Taula 4. A la cuina CARLA amb una dona.

CARLA

I si passa alguna cosa?

LA DONA

Amb mi no passarà. Són dos-cents marcs.

CARLA

Dos-cents? Si tingués dos-cents marcs em quedaria el nen.

LA DONA

Doncs quedi-se'l.

CARLA (*decidida.*)

Demà tindrè cinquanta marcs.

LA DONA

No n'hi ha prou.

Taula 3. FRANK assegut llegint. Es veuen dos senyors al fons.

FRANK (*Llegint:*)

“Ens van donar una democràcia feble i indefensa, i el nostre deure, el nostre gran i únic deure com a ciutadans era el de fer que aquesta democràcia fos forta i vigorosa. Aquest era el nostre gran repte. I no ens en vam sortir. Després, va venir la nit i...”

(En aquest moment apareixen unes grans esvàstiques.)

POLICIA PRIMER

El senyor Frank Berlessen?

FRANK

Sí.

POLICIA PRIMER

Venim a demanar-li que ens acompanyi.

(Tots dos mostren les seves credencials.)

FRANK (*tranquil.*)

Els estava esperant. Puc agafar un parell de llibres?

POLICIA PRIMER

No ve d'uns minuts.

FRANK

Són molt amables.

Taula 2. OTTFRIED.

OTTFRIED

Més vi?

L'HOME JOVE

Seràs delicat?

OTTFRIED

Va, vine. Ballem. (*Ballen tots dos. Començarà besant-lo delicadament, mica en mica acabarà sent una violació.*)

Taula 1. JOSEF, comença la orgia amb les senyoretes. Entra CARLA. Es treu roba.

JOSEF

Sabia que acabaries claudicant.

CARLA

Sou tots uns porcs.

JOSEF

Exactament (*Riu*). I més.

S'inicia l'orgia. Un crescendo. En un moment determinat, CARLA no podrà seguir i marxarà plorant.

Veurem també com ERNESTINA juga amb les pastilles de Veronal. Se'n va prenent?

Veurem com a FRANK se l'emporten.

La resta de comensals ballaran. O faran l'amor. Tot plegat decadentment.

Mica en mica l'esvàstica acabarà tapada per una altra bandera. Una de molt semblant a la de la sèrie de televisió "V". La idea és que es produeixi una mena d'el·lipsi temporal d'un miler d'anys. Un malson col·lectiu? Una llum engegadora, molt pel·liculera inundarà l'espai ja ple de fum. Dos personatges vestits amb monos

vermells i amb escafandra i que duen armes irreconeixibles es començaran a fer visibles. Aniran aproximant-se a la boca de l'escenari. Miraran a públic. Es treuran l'escafandra i veurem que realment són dos llangardaixos.

Un so molt estrany, d'una altra galàxia, haurà estat acompanyant aquest esdeveniment Kubrikià.

FOSC i FINAL